

ISO 500'DEKİ ŞİRKETLERİN ÜRETİMDEN SATIŞI YÜZDE 73.8 ARTTI, 2 TRİLYON TL'Yİ GEÇTİ**ISO 500'deki ilk 10 sanayi kuruluşu**

2021	2020	KURULUŞ
1	1	TÜPRAŞ-Türkiye Petrol Rafinerileri
2	2	Ford Otomotiv Sanayi
3	6	Star Rafineri
4	4	Toyota Otomotiv Sanayi
5	10	İskenderun Demir ve Çelik
6	5	-
7	9	Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları
8	7	Arçelik
9	3	Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları
10	8	TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası

SANAYİCİ GAZA BASTI

İstanbul Sanayi Odası (İSO), sanayinin lider kuruluşlarını açıkladı. 'Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması'na göre, üretimden satışlar 2020'deki 1.2 trilyon lira olan seviyesinden, yüzde 73.8'lik artışla 2021 yılında 2 trilyon lirayı aştı. Şirketlerin özkaynakları 407 milyar liradan 624 milyar liraya yükselerek yüzde 53 artarken, faaliyet kârları yüzde 139 artarak 143 milyar liradan 342 milyar liraya çıktı.

BÜYÜMEYE EN YÜKSEK KATKI

İSO 500'ün ana bilanço göstergesine göre, 2021 yılında **İSO 500**'ün aktif toplamı yüzde 65.4 artarak 1.3 trilyon liradan 2.1 trilyon liraya yükseldi. Aktifler içerisinde ana kalemlerde dönen varlıklar yüzde 74 artışla 821 milyar liradan 1.4 trilyon liraya ulaşırken, duran varlıklar yüzde 51 artışla 467 milyar liradan 706 milyar liraya yükseldi. Özkaynaklar 407 milyar liradan 624 milyar liraya yükselerek yüzde 53 arttı. **Erdal Bahçivan**, "Türkiye ekonomisi, geçen yıl dünya genelinin çok üzerinde gerçekleşen yüzde 11'lik büyüme ile son 10 yılın en güçlü performansını sergiledi. **İSO 500**'ün ihracat rakamlarında da görüleceği üzere bu durum özellikle dış talepteki artıştan kaynaklandı. Genişleyen iç talep de ekonomik büyümeyi destekledi. **Sanayi** sektörü yüzde 16.6, imalat **sanayi** de yüzde 17.2 artışla büyümeye en yüksek katkıyı sağladı" dedi.

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO), sanayi sektörünün devler liginin belirleyeni 'Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması'nın 2021 yılı sonuçlarını açıkladı. **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan** tarafından 54.sü açıklanan 'Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması'na göre, 2021 yılında üretimden satışlara göre en büyük kuruluş 136 milyar 793 milyon TL TÜPRAŞ (Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.) oldu. Sıralamada ikinci 67 milyar 305 milyon TL ile Ford Otomotiv Sanayi A.Ş., üçüncü 55 milyar 187 milyon TL ile Star Rafineri, dördüncü 46 milyar 152 milyon TL ile Toyota Otomotiv ve beşinci de 38 milyar 669 milyon TL ile İskenderun Demir ve Çelik oldu.

TARİHİ REKOR KIRILDI

Araştırma sonuçlarına göre, Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun üretimden satışları 2020'deki 1.2 trilyon lira olan seviyesinden, yüzde 73.8'lik artışla 2021 yılında 2 trilyon lirayı geçti. Artışın yüksek olmasında ihracattaki güçlü büyüme ile döviz kurları ve enflasyondaki hareketlenme etkili oldu. Geçmiş dönemlerle kıyaslandığında, **İSO 500**'ün üretimden satışlarında bundan daha yüksek oranlı

İSTANBUL'DAN 158 FİRMA

İSO 500'de AR-GE harcaması yapan kuruluş sayısı 2021'de 265 olurken, AR-GE harcamaları anket verileri ile yaklaşık 9 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Bu durum 2020'ye göre yaklaşık yüzde 44'lük artışa işaret etti. Ayrıca **İSO 500**'de yer alan kuruluşların bağlı olduğu oda bilgilerine göre sıralanması sonucu **sanayideki** ağırlığın Anadolu lehine geliştiği görüldü. Son yıllarda

sayısal olarak düşüş eğiliminde olmasına karşın en büyük pay 158 firma ile halen İstanbul Sanayi Odası'na ait olurken, İstanbul'u 41 kuruluş ile Kocaeli Sanayi Odası ve 40 kuruluş ile Ege Bölgesi Sanayi Odası izledi. Bu odaları da 33'er kuruluş ile Ankara Sanayi Odası ve Gaziantep Sanayi Odası, 18 kuruluş ile Kayseri Sanayi Odası ve 16 kuruluş ile de Bursa Ticaret ve Sanayi Odası takip etti.

artışların son olarak 1992-1997 dönemindeki yüksek enflasyon ortamında gerçekleştiği görüldü. Söz konusu dönemde **İSO 500**'ün üretimden satışlarının yıllık artış oranları o yıllarda da yüzde 78 ile yüzde 112 aralığında seyretmişti. **İSO 500**'ün ihracatı da yüzde 33.9'luk artışla 85.8 milyar dolara ulaştı. **İSO 500**'ün ihracatı artışı, Türkiye genelinin 1.1 puan üzerinde gerçekleşti. Verilere göre hem Türkiye hem de **İSO 500** ihracatı tarihsel rekor kırmış oldu.

Araştırmaya göre **İSO 500**'ün 2021'de faaliyet kârı yüzde 139

oranında artarak 143 milyar liradan 342 milyar liraya çıktı.

YÜZDE 14.8'E YÜKSELDİ

Böylece faaliyet kârlılığı 4 puan artışla yüzde 14.8'e yükseldi. Benzer şekilde faiz, amortisman ve vergi öncesi kâr da yüzde 120'ye yakın bir artışla 185 milyar liradan 405 milyar liraya çıktı. Bunun sonucunda FAVÖK kârlılığı 3.6 puan artışla yüzde 17.5'e çıktı. Vergi öncesi kâr ve zarar toplamı ise yüzde 137 artarak 92.5 milyar liradan 219 milyar liraya yükseldi. Bu gelişme satış kârlılığını 2.5 puan artışla yüzde 9.5'e taşıdı.

1) Tüpraş 136.793 milyon TL	2) Ford Otomotiv 67.305 milyon TL	3) Star Rafineri 55.187 milyon TL
---	---	---

İSTANBUL SANAYİ ODASI 500 BÜYÜK ŞİRKETİ AÇIKLADI

ŞİRKETLER BORÇLA BÜYÜDÜ

2021'de şirketlerin üretimden gelen satışları, yüzde 73.8 artışla 2 trilyon lirayı geçti. Şirketler büyüme kaydederken özkaynak dengesi ise bozuldu şirketler yüzde 71'e rekor borçlanmaya gitti

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) 500 Büyük Sermaye Kuruluşu 2021 raporu açıkladı. Buna göre, TÜPRAŞ, üretimden satışlarında 136.8 milyar lirayla en büyük sanayi kuruluşu olarak birinci sıradaki yerini korudu. TÜPRAŞ'ı, sırasıyla Ford Otomotiv, Star Rafineri, Toyota Otomotiv ve Iskenderun Demir ve Çelik A.Ş. takip etti. Raporda şirketlerin özkaynak yapısının ise bozulduğu gözlemlendi. 2015'te yüzde 60'ların üzerine çıkan borçlanma payı 2021'de ilk kez yüzde 70 sınırını aştı.

TOPLAM BORÇ 1.5 TRİLYON LİRA

İSO 500'ün ana bilanço göstergesine göre, 2021 yılında İSO 500'ün aktif toplamı yüzde 65.4 artarak 1.3 trilyon liradan 2.1 trilyon liraya yükseldi. Aktifler içinde ana kalemlerde dönen varlıklar yüzde 74 artışla 821 milyar liradan 1.4 trilyon liraya ulaştı. Duran varlıklar yüzde 51 artışla 467 milyar liradan 706 milyar liraya yükseldi. Özkaynaklar 407 milyar liradan 624 milyar liraya yükselerek yüzde 53 artarken, toplam borçlar 881 milyar liradan 1.5 trilyon liraya çıkararak yüzde 71 büyüdü.

İHRACAT, KURLAR, ENFLASYON

İSO 500'ün üretimden satışları ise geçen yıla göre yüzde 73.8 artarak 2 trilyon lirayı geçti. Yüksek artışta, ihracattaki büyümenin yanında döviz kurları ve enflasyon etkili oldu. Üretimden satışlarda bundan önce yaşanan güçlü artışlar 1992-1997 döneminde olmuş ve yine bu artış da yüksek enflasyon döneminde gerçekleşmişti. TL'deki değer kaybı, yüksek enflasyon ve faiz oranlarıdaki artışla İSO 500'ün finansman giderleri de yüzde 135 artarak 80 milyar liradan 209 milyar liraya çıktı. Faaliyet kârlıdaki artış yüzde 139 yükselirken finansman giderlerinin faaliyet kârına oranı hafif düşüşe rağmen geçen yıllarda olduğu gibi yüzde 60'm üzerinde kaldı.

BAHÇIVAN:

Büyüme dış talepten kaynaklandı

İSO 500'ün ihracatı yüzde 33.9'luk artışla 85.8 milyar dolara ulaştı. Verileri değerlendiren İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, "Türkiye ekonomisi, geçen yıl dünya genelinde çok üzerinde gerçekleşen yüzde 11'lik büyüme ile son 10 yılın en güçlü performansını sergiledi. İSO 500'ün ihracat rakamlarında da görüleceği üzere bu durum özellikle

4	Toyota Otomotiv	46.152	milyon TL
5	Iskenderun Demir ve Çelik	38.669	milyon TL
6	İsmi açıklanmadı		
7	Ereğli Demir ve Çelik	36.787	milyon TL
8	Arcelik	35.788	milyon TL
9	OYAK-RENAULT	34.413	milyon TL
10	TOFAŞ	26.566	milyon TL
11	İçdaş Çelik	25.762	milyon TL
12	Çolakoğlu Metalurji	25.489	milyon TL
13	Hyundai Assan	21.412	milyon TL
14	Tosçelik Profil	20.571	milyon TL
15	PETKİM	19.494	milyon TL
16	Mercedes-Benz	19.153	milyon TL
17	Aselsan	18.136	milyon TL
18	Vestel	17.393	milyon TL
19	BSH Ev Aletleri	15.188	milyon TL
20	Sasa Polyester	15.147	milyon TL
21	Yıldız Entegre	14.868	milyon TL
22	Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları	14.703	milyon TL
23	Borçelik Çelik Sn.	14.647	milyon TL
24	KARDEMİR	14.251	milyon TL
25	Eti Bakır	14.007	milyon TL

Üretimden satışlara göre Türkiye'nin en büyük ilk 25 sanayi kuruluşu

İlk 10'da Koç ağırlığı

İLK 10'daki büyük sermaye kuruluşları sıralamasına geçen yıllarda olduğu gibi bu yıl da Koç Holding damga vurdu. İlk 10'da Koç Holding'e bağlı TÜPRAŞ, Ford Otomotiv, TOFAŞ ve Arcelik yer aldı. İlk sıradaki TÜPRAŞ ve ikinci sırada bulunan Ford Otomotiv yerlerini korurken TOFAŞ ve Arcelik'in 2020'deki sıralamaları değişti. TOFAŞ, 2020'de sekizinci sıradayken 2021'de dördüncü sıraya geriledi. Arcelik ise yedinci sıradan sekizinci sıraya yerleşti.

Yükselen sektörlerde gübre ve kağıt dikkat çekti

İSO 500 listesinde ilk 10'daki şirketlere bakıldığında, 2020 yılına göre otomotiv firmalarının gerilediği görülürken demir ve çelik sektöründe faaliyet gösteren şirketler üst sıralara yükseldi. Listenin tamamına bakıldığında hızlı çıkış yapan firmalar arasında gübre ve kağıt şirketleri dikkat çekti. Kağıt sektöründen 5 şirket üst sıralara yükselirken 2020'de listede olmayan Varaka Kağıt ve Halkalı Kağıt Karton **Sanaş**, 2021 yılında listeye giriş yaptı.

KDV yükü yüzde 91 arttı

İSO 500'ün üzerindeki devreden KDV yükü yüzde 91 gibi büyük bir artışla 24 milyar liraya yaklaştı. Kâr eden kuruluş sayısı 405 olurken, faiz, amortisman ve vergi öncesi kâr elde eden firma sayısı ise 489 oldu. Yine İSO 500'de teknoloji yoğunluğuna göre yaratılan katma değer dağılımına göre, en yüksek payı yüzde 33.3 ile düşük teknoloji yoğunluklu **sanayileri** almaya devam etti. Orta-düşük ve orta-yüksek teknolojilerin payı yüzde 53'lerden yüzde 60'lara yükselirken yüksek teknoloji yoğunluklu **sanayileri** payı ise yüzde 6.4'ten yüzde 6.1'e geriledi.

Dış ticaret açığı nisanda yüzde 98.5 arttı

Nisanda dış ticaret açığı bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 98.5 artarak 3.8 milyar dolardan 6.1 milyar dolara yükseldi. Ocak-nisan döneminde ise dış ticaret açığı yüzde 130 artarak 14.1 milyar dolardan 32.5 milyar dolara çıktı. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve Ticaret Bakanlığı işbirliğiyle oluşturulan geçici dış ticaret verilerine göre; ihracat 2022 Nisan'da, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 24.6 artarak 23.3 milyar dolara, ithalat ise yüzde 35 artarak 29.4 milyar dolara çıktı. Aynı dönemde ihracatın ithalata karşılama oranı ise yüzde 85.9'dan yüzde 79.3'e geriledi.

ÜRETİMDEN SATIŞLARDA YÜKSEK ARTIŞ GELDİ

Türk sanayisi 2 trilyonu aştı

"Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2021 araştırmasının sonuçlarının açıklandığı toplantıya İstanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ercan Bahçivan ile ISO Başkan Yardımcıları İrfan Özhamarlı ve Sadık Aşhan Saruhan katıldı.

İstanbul Sanayi Odası'nın "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2021 Araştırması'nda TÜPRAS liderliğini korudu. 500 büyük sanayi kuruluşunun üretimden satışa yüzde 73.8 artışla 2.05 trilyon lira oldu

İstihdamda ilk 10

Şirket	Çalışan sayısı
Ford Otomotiv	12.832
Sofra Yemek	11.441
TUSAŞ	10.565
Türkiye Şişe ve Cam	9.226
Aselsan Elektronik	8.735
BSH Ev Aletleri	8.440
Bosch	7.540
ISS Hazır Yemek	6.807
Oyak Renault	6.733
TOFAŞ	6.575

Finansman giderleri de arttı

Ercan Bahçivan, faaliyet kârı yüzde 139 artarak 342 milyar liraya çıkan ISO 500'un üretim faaliyeti dışı gelirlerdeki artışın karşılığa pozitif katkı yaptığını söyledi. Bahçivan, "ISO 500'un diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârı 579 milyar lira iken, gider ve zararları 482 milyar lira olarak gerçekleşti. ISO 500'un 97 milyar liralık üretim faaliyeti dışı net gelir elde ettiği görülüyor" ifadelerini kullandı. Bahçivan, "ISO 500'un finansman giderleri Türk lirasındaki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faiz oranlarındaki yükselişin etkisiyle yüzde 135 artarak 89 milyar liradan 209 milyar liraya yükseldi" dedi.

Kârlılıkta ilk 10

Şirket	Dönem kârı (TL)
Ereğli Demir Çelik	22.709.503.172
İskenderun Demir Çelik	17.751.102.067
Eti Bakır	12.514.926.456
Türkiye Şişe ve Cam	7.516.628.179
Ford Otomotiv	7.512.902.267
Eti Maden İşlet.	5.885.469.054
Aselsan Elektronik	4.608.798.119
TOFAŞ	3.632.918.825
Arçelik	3.590.917.172
Erdemir Madencilik	2.586.367.150

ISO 500'de ilk 50

Sıra	Şirket	Satışlar (milyar TL)
1	TÜPRAS	136.793
2	Ford Otomotiv	67.305
3	Star Rafineri	55.187
4	Toyota Otomotiv	46.152
5	İskenderun Demir Çelik	38.669
6	İsmi açıklanmadı	
7	Ereğli Demir Çelik	36.787
8	Arçelik	35.788
9	Oyak-Renault	34.413
10	TOFAŞ	26.566
11	İçdaş	25.762
12	Çolakoğlu Metalurji	25.489
13	Hyundai Assan	21.412
14	Toşçelik	20.571
15	PETKİM	19.494
16	Mercedes-Benz	19.153
17	Aselsan Elektronik	18.136
18	Vestel Beyaz Eşya	17.393
19	BSH Ev Aletleri	15.388
20	Sasa Polyester	15.147
21	Yıldız Entegre	14.868
22	Türkiye Şişe ve Cam	14.703
23	Borçelik	14.647
24	KARDEMİR	14.251
25	Eti Bakır	14.007
26	Vestel Elektronik	13.647
27	Sarkuysan	13.224
28	TUSAŞ	12.094
29	Er-Bakır	12.005
30	Yücel Boru ve Profil	11.488
31	Tatmetal Çelik	11.082
32	MMK Metalurji	11.032
33	Aygaz	10.543
34	Türkiye Petrolleri A. O.	10.421
35	Nadir Metal Rafineri	10.219
36	Eti Maden İşlet.	9.997
37	İzmir Demir Çelik	9.612
38	Türk Traktör	9.557
39	Assan Alüminyum	9.266
40	Tosyalı Toyo Çelik	9.244
41	Unilever	9.184
42	AKSA Akrilik	9.044
43	Modern Karton San.	8.531
44	Enerjisa	8.409
45	Kroman Çelik	8.383
46	Bosch San. Ve Tic. A.Ş.	7.950
47	Diler Demir Çelik	7.938
48	Kastamonu Entegre	7.728
49	Hayat Kimya	7.679
50	Eti Gıda	7.653

İstanbul Sanayi Odası (ISO), "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2021 Araştırması'nın 2021 yılı sonuçlarını açıkladı. ISO Yönetim Kurulu Başkanı Ercan Bahçivan tarafından 54'üncüsü açıklanan araştırma sonuçlarına göre, 2021'de üretimden satışa göre en büyük kuralış 136.7 milyar lira ile TÜPRAS oldu.

İkinci sırada 67.3 milyar lira ile Ford Otomotiv, üçüncü sırada 55.1 milyar lira ile Star Rafineri yer aldı. ISO 500 sanayi kuruluşlarının üretimden satışları 2020'deki 1.2

Duygu Erdoğan

trilyon lira olan seviyesinden, yüzde 73.8'lik artışla 2021 yılında 2 trilyon liraya geçti. Artışın yüksek olmasında ihracattaki güçlü büyüme ile döviz kurları ve enflasyondaki hareketlenmenin etkili olduğu değerlendirildi. ISO Yönetim Kurulu Başkanı Ercan Bahçivan, "ISO 500'ün 2021 performansı, sorunlarına ve krizlere rağmen güçlü bir üretim yapımız ve üretmek arzusuna sahip sanayicilerimiz olduğunun en somut göstergesi. Eşine tarihte az rastlanan pandemi kaynaklı krizden ardından sanayimizin bu performansı her türlü takdirde şayan" dedi.

Kârda yüzde 139 artış

Küresel ticaretteki canlanma ve Türkiye'ye yönelik ilave tedarik talebi sonucu Türkiye'nin 2021 ihracatının yüzde 32.8 artışla 225 milyar doları aştığını hatırlatan Bahçivan, ISO 500'ün ihracatının 2021'de yüzde 33.9'luk artışla 85.8 milyar dolara ulaştığını kaydetti. Söz konusu şirketler, Türkiye ihracatının yüzde 38.1'ini, sanayi ihracatının ise yüzde 39.4'ünü gerçekleştirdi. Hem Türkiye, hem de ISO 500

ihracatının tarihi rekoru oluşt. Araştırmaya göre ISO 500'ün 2021'de faaliyet kârı yüzde 139 oranında artarak 143 milyar liradan 342 milyar liraya çıktı. Böylece faaliyet kârlılığı 4 puan artışla yüzde 14.8'e yükseldi. Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşu içerisinde 2021'de 405 şirket kâr etti. Faiz, amortisman ve vergi öncesi kâr elde eden firma sayısı ise 489 oldu.

Borçlar büyüdü

ISO 500'ün ana bilanço göstergesine göre, 2021 yılında ISO 500'ün aktif toplamı yüzde 65.4 artarak 1.3 trilyon liradan 2.1 trilyon liraya yükseldi. Özkaynaklar 407 milyar liradan 624 milyar liraya yükselerek yüzde 53 artarken, toplam borçlar 881 milyar liradan 1.5 trilyon liraya çıkarak yüzde 71 büyüdü. Ercan Bahçivan, "Sanayicinin borç-özkaynak ilişkisini ortaya koyan bu tablo, son yıllarda kaynak yapısının özkaynaklar aleyhine bozulduğunu gösteriyor" dedi.

Ihracatta ilk 10

Şirket	Ihracat (Bin \$)
Ford Otomotiv	5.868.237
Toyota Otomotiv	3.839.949
TÜPRAS	3.787.554
Oyak-Renault	2.764.203
Arçelik	2.429.573
Hyundai Assan	1.980.810
TOFAŞ	1.629.442
İçdaş	1.346.732
BSH Ev Aletleri	975.982
Bosch	925.218

İstihdam arttı

Devreden KDV sorunu 2021'de daha belirgin hissettiklerini anlatan Bahçivan, "ISO 500'ün üzerindeki devreden KDV yükü yüzde 91 gibi büyük bir artışla 24 milyar liraya yaklaştı" dedi. ISO 500'ün istihdamı da 2021 yılında yüzde 5.6 artarak 757 bin 24 kişiye yükseldi. Aynı yılda ödenen maaş ve ücretlerdeki artış ise yüzde 33 oldu.

SANAYİNİN ALTIN YILI

Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşu 136.8 milyarlık satışla 2021'de de yine TÜPRAŞ oldu. ISO 500'ün üretimden satışları % 73.8'lik artışla 2 trilyon lirayı geçerken, sanayinin devleri 85.8 milyar dolar ihracatla tarihi rekor kırdı.

STANBUL Sanayi Odası (ISO Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşunu açıkladı. Buna göre 2021 yılında üretimden satışlarda zirvede 136 milyar 793 milyon TL ile TÜPRAŞ yer aldı. Sıralamada ikinci 67 milyar 305 milyon TL ile Ford Otomotiv Sanayi A.Ş. üçüncü 55 milyar 187 milyon TL ile Star Rafineri, dördüncü 46 milyar 152 milyon TL ile Toyota Otomotiv ve beşinci de 38 milyar 669 milyon TL ile Iskenderun Demir ve Çelik oldu.

SATIŞLAR %73.8 ARTTI

500 büyük sanayi kuruluşunun üretimden satışları 2020'deki 1.2 trilyon lira olan seviyesinden, yüzde 73.8'lik artışla 2021 yılında 2 trilyon lirayı geçti. Artışın yüksek olmasında ihracattaki güçlü büyümeyle döviz kurları ve enflasyondaki hareketlenme etkili oldu. Özkaynaklar yüzde 53 artarak 624 milyar liraya yükselirken, toplam borçlar yüzde 71 büyüdü ve 1.5 trilyon liraya çıktı.

TARİHİ İHRACAT REKORU

ISO 500'ün ihracatı yüzde 33.9'luk artışla 85.8 milyar dolara ulaştı. Türkiye genelinin 1.1 puan üzerinde gerçekleşen artışla ISO 500 ihracatı tarihsel rekor kırdı. 2021'de

ISO 500'ün aktif toplamı yüzde 65.4 artarak 1.3 trilyon liradan 2.1 trilyon liraya yükseldi. ISO 500'ün 2021 yılında faaliyet kârı yüzde 139 artarak 342 milyar liraya çıktı. Finansman giderleri de TL'deki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faiz oranlarındaki yükseliş etkisiyle yüzde 135 oranında artarak 209 milyar liraya yükseldi. ISO 500'ün üzerindeki devlerden KDV yükü yüzde 91 gibi büyük bir artışla 24 milyar liraya yaklaştı.

Faaliyet kârı yüzde 139 yükseldi

ISO 500'ün 2021'de faaliyet kârı yüzde 139 artarak 342 milyar liraya çıktı. Böylece faaliyet kârlılığı yüzde 14.8'e yükseldi. aiz, amortisman ve vergi öncesi kâr da yüzde 120'ye yakın bir artışla 185 milyar liradan 405 milyar liraya sıçradı.

405 şirket kâr elde etti

500 sanayi kuruluşu içinde 2021'de 405 şirket kâr etti. Katma değer içinde en yüksek payı yüzde 33.3 ile düşük teknoloji yoğunluklu sanayiler almaya devam ederken, yüksek teknoloji yoğunluklu sanayilerin payı yüzde 6.4'ten yüzde 6.1'e geriledi. Bu veri, sanayinin yüksek teknolojiye geçiş ihtiyacının sürdürdüğünü gösterdi.

Büyüme dış talepteki artıştan

ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, araştırmanın nitelikli ve sürdürülebilir bir sanayi üretiminin ne kadar önemli olduğunu gerçeğini bir kez daha ortaya koyduğunu vurguladı. **Erdal Bahçivan**, ekonominin geçen yıl

dünya genelinin çok üzerinde gerçekleşen yüzde 11'lik büyümeyle son 10 yılın en güçlü performansını sergilediğini, ISO 500'ün ihracat rakamlarında da görüleceği üzere bunun özellikle dış talepteki artıştan kaynaklandığına vurgu yaptı.

DÜNYADA ÖNE ÇIKTI

İhracatta yüksek artış sağlayan ana unsurun Türk sanayinin dünya

genelindeki alıcılar için önemli bir alternatif üretici olarak öne çıkması sonucu ortaya çıkan ilave tedarik talebi olduğuna değinen Bahçivan, salgın sonrası genişleyen iç talebin de ekonomik büyümeyi desteklediğini söyledi. Bahçivan, bu gelişmelerin etkisiyle sanayinin yüzde 16.6, imalat sanayinin ise yüzde 17.2 büyüyerek ekonominin genelinden pozitif ayrıştığına dikkat çekti.

**TUPRAS
YİNE ZİRVEDE**

Toplam istihdam 757 bin kişiyi aştı

ISO 500'de Ar-Ge harcaması yapan kuruluş sayısı 2021'de 265 olurken, Ar-Ge harcamaları da yüzde 44 artışla yaklaşık 9 milyar TL oldu. ISO 500'ün istihdamı da yüzde 5.6 artarak 757 bin 24 kişiyi yükseldi. Aynı yılda ödenen maaş ve ücretlerdeki artış ise yüzde 33 oldu. Yine ISO 500 için yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısı 1 adet daha azalarak 109'a indi.

İstanbul ilk sırada

ARAŞTIRMADA sanayinin Anadolu lehine geliştiği görüldü. 500 büyük şirket arasında başı 158 firmayla İstanbul Sanayi Odası çekerken, ISO'yu, 41 kuruluşla Kocaeli Sanayi Odası ve 40 şirketle Ege Bölgesi Sanayi Odası izledi. Ankara Sanayi Odası ve Gaziantep Sanayi Odası'ndan 33'er kuruluş listeye girildi.

İŞTE EN BÜYÜK 20 ŞİRKET

2021	2020	Kuruluş	Üretimden satış
1	1	TÜPRAŞ	136.793.346.358
2	2	Ford	67.305.202.746
3	6	Star Rafineri	55.187.004.901
4	4	Toyota	46.152.742.040
5	10	Iskenderun Demir	38.669.497.386
6	5	-	-
7	9	Ereğli Demir	36.787.827.783
8	7	Arçelik	35.788.965.875
9	3	Oyak Renault	34.413.732.641
10	8	TOFAŞ	26.566.750.666
11	12	İçdaş Çelik	25.762.339.864
12	13	Çolakoğlu Metalurji	25.489.775.154
13	14	Hyundai	21.412.219.022
14	16	Tosçelik	20.571.898.572
15	23	PETKİM	19.494.418.509
16	15	Mercedes Benz	19.153.288.550
17	11	Aselsan	18.136.907.204
18	20	Vestel	17.393.409.438
19	17	BSH Ev Alet.	15.188.612.034
20	38	Sasa Polyester	15.147.767.420

Zirve yine Tüpraş'ın oldu

İSTANBUL Sanayi Oda-
si'nin (ISO) sanayi sektörü-
nün en değerli verilerini
oluşturan "Türkiye'nin
500 Büyük **Sanayi** Kurulu-
şu" araştırmasına göre
2021 yılında üretimden
satışlara göre zirvede 136
milyar 793 milyon TL
TÜPRAŞ (Türkiye Petrol
Refinerileri A.Ş.) yer aldı.
Sıralamada ikinci Ford
Otomotiv, üçüncü de Star
Refineri oldu. **6'da**

'EN BÜYÜK 500'ÜN LİDERİ YİNE TÜPRAŞ

Istanbul Sanayi Odası'nın (ISO) hazırladığı 'Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2021 Araştırması'na göre, Türkiye Petrol Rafinerileri AŞ (TÜPRAŞ), üretimden satışlarda 136,8 milyar lirayla en büyük sanayi kuruluşu olma unvanını korudu

DİŞ EİSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, düzenlediği basın toplantısında, ISO'nun "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasının sonuçlarını açıkladı. Araştırmaya göre, TÜPRAŞ üretimden satışlarda 136,8 milyar lirayla listede ilk sırayı alırken, Ford Otomotiv 67,3 milyar lirayla yine ikinci sırada yer aldı. Bu yıl üçüncü sırada yer alan **sanayi** kuruluşu değişti. Geçen yıl Oyak-Renault'nun yer aldığı üçüncü basamağa 55,2 milyar liralık üretimden satışla üç sıra birden yükselen "Star Rafineri" yükseldi. Star Rafineri'yi 46,2 milyar liralık üretimden satışla "Toyota Otomotiv" takip ederken, beşinci basamakta 38,7 milyar lirayla geçen yıl listenin 10. sırasında yer alan "İskenderun Demir ve Çelik" yer aldı. Altıncı sıradaki şirket isminin açıklanmasını istemezken, "Ereğli Demir ve Çelik" 36,8 milyar lirayla 7'nci, "Arçelik" 35,8 milyar lirayla 8'inci, Oyak-Renault 34,4 milyar lirayla 9'uncu, Tofaş 26,6 milyar lirayla 10'uncu oldu.

Üretimden satış yüzde 73,8 arttı

ISO'nun hazırladığı "Türki-

ye'nin 500 Büyük **Sanayi** Kuruluşu 2021 Araştırması'na göre, en büyük 500 **sanayi** kuruluşunun üretimden satışları geçen yıl 2020'ye göre yüzde 73,8 artarak 2,05 trilyon lira oldu. Buna göre, TÜPRAŞ, üretimden satışlarda 136,8 milyar lirayla listede ilk sırayı alırken, Ford Otomotiv 67,3 milyar lirayla yine 2. oldu. Bu yıl 3. sırada yer alan **sanayi** kuruluşu değişti. Geçen yıl Oyak-Renault'nun yer aldığı üçüncü basamağa 55,2 milyar liralık üretimden satışla 3 sıra birden yükselen Star Rafineri çıktı. Star Rafineri'yi 46,2 milyar liralık üretimden satışla Toyota Otomotiv takip ederken, 5. basamakta 38,7 milyar lirayla geçen yıl listenin 10. sırasında yer alan İskenderun Demir ve Çelik yer aldı. 6. sıradaki şirket isminin açıklanmasını istemezken, Ereğli Demir ve Çelik 36,8 milyar lirayla 7., "Arçelik" 35,8 milyar lirayla 8., Oyak-Renault 34,4 milyar lirayla 9., Tofaş 26,6 milyar lirayla 10. oldu. Türkiye'nin 500 büyük **sanayi** kuruluşunun üretimden satışları geçen yıl 2020'ye göre yüzde 73,8 artarak 2,05 trilyon liraya ulaştı.

Faaliyet karı yüzde 139 arttı

En büyük 500 **sanayi** şirketinin faaliyet karı geçen yıl yüzde 139 artarak 342 milyar liraya, faiz, amortisman ve vergi öncesi karı yüzde 120'ye yakın yükselişle 405 milyar liraya, FAVÖK karlılığı 3,6 puan artışla yüzde 17,5'e çıktı. Vergi öncesi kar ve zarar toplamı ise yüzde 137 artarak 219 milyar liraya yükseldi. Bu gelişme, satış karlılığını 2,5 puan artışla yüzde 9,5'e taşıdı. Geçen yıl öz kaynaklar 624 milyar liraya yükselerek yüzde 53 artarken, toplam borçlar yüzde 71 yükselişle 1,5 trilyon liraya çıktı. Türkiye'nin en büyük 500 **sanayi** kuruluşu içerisinde 2021'de 405 şirket kar etti. ISO 500'ün üzerindeki devreden KDV yükü yüzde 91 artışla 24 milyar liraya yaklaştı. En büyük 500'ün istihdamı 2021'de yüzde 5,6 artarak 757 bin 24 kişiye yükseldi. Odenen maaş ve ücretlerdeki artış ise yüzde 33 civarında gerçekleşti. Geçen yıla ilişkin araştırmada **sanayinin** Anadolu lehine geliştiği görüldü. 500 büyük şirket arasında başı 158 firma ile **Istanbul Sanayi Odası** çekerken, ISO'yu, 41 ku-

50 kuruluşun yüzde 50'lik ağırlığı sürüyor

ISTANBUL Sanayi Odası (ISO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2021 Araştırması'nın sonuçları ile ilgili yaptığı değerlendirmede, şirketlerin üretimden satışlarının geçen yıl 2020'ye göre yüzde 73,8 artmasına ilişkin konuştu. Bahçivan, "Geçmiş dönemlerle kıyaslandığında, ISO 500'ün üretimden satışlarında bundan daha yüksek oranlı artışların son olarak 1992-1997 dönemindeki yüksek enflasyon ortamında gerçekleştiği görülüyor. O yıllar artış oranları yüzde 78 ile yüzde 112 aralığında seyretmişti" dedi. İlk 50 kuruluşun yüzde 50 bandında seyreden ağırlığını bu yıl da koruduğunu dile getiren Bahçivan, ilk 100 şirketin ISO 500'ün yüzde 63'ünü oluşturduğunu bildirdi.

ruluşla Kocaeli **Sanayi Odası** ve 40 şirkette Ege Bölgesi **Sanayi Odası** izledi.

İstanbul'da katıplık için açılan 315 kişilik kadroya 3 bin 233 kişi başvurdu.

Bu büyüme sizin bildiğiniz gibi değil

TÜİK, yılın ilk çeyreğinde yüzde 7,3 büyüme gerçekleştiğini açıkladı. GSYH verileri halkın gelirinin sermayeye nasıl transfer edildiğini gözler önüne serdi. Emeğin milli gelirden aldığı pay yüzde

31,5'e geriledi. Sermaye kesiminin GSYH'den aldığı pay ise yüzde 47,6'ya çıktı. Büyüme rakamlarını ekonomist Zelyut "Mutlu azınlık tüketimi ile oluşan büyüme bir zafer değildir!" diye yorumladı. **4'te**

Büyüyen sadece mutlu azınlık

GSYH verileri halkın gelirin sermayeye nasıl transfer edildiğini gözler önüne serdi. Emegin milli gelirden aldığı pay yüzde 31,5'e geriledi. Sermaye kesiminin GSYH'den aldığı pay ise yüzde 47,6'ya çıktı

TÜRKİYE İstatistik Kurumu (TÜİK), Türkiye'nin bu yılın ilk çeyreğinde yüzde 7,3 büyüdüğünü açıkladı. TÜİK verilerine göre gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH) tahmini, 2022 yılının birinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 79,5 artarak 2,5 trilyon TL oldu. Ancak ilk çeyrek sonunda 12 aylık GSYH dolar bazında 793,8 milyar dolara indi. 2021 sonunda GSYH 803 milyar dolar düzeyindeydi. Kişi başı milli gelir ise 9 bin 374 dolar oldu.

TÜİK'in milli gelir verilerini önce 'kimler büyümeden pay aldı?', sonra 'nasıl büyüdük?' soruları ile açıklayalım. İlk olarak 'Kimler büyümeden pay aldı?' sorusunun yanıtı gelir dağılımındaki bozulmayı bir kez daha ortaya koydu. Türkiye ekonomisi büyürken emeğin bu pastadan aldığı pay giderek küçülüyor. Veriler halkın gelirin sermayeye transfer edildiğini gözler önüne serdi.

İşgücü ödemeleri, 2022 yılının birinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 59,7, sermayenin aldığı payı ise yüzde 88,1 arttı. İşgücü ödemelerinin GSYH payı geçen yılın birinci çeyreğinde yüzde 35,5 iken bu oran 2022 yılında yüzde 31,5'e geriledi. Sermayenin payı ise yüzde 45,6'dan yüzde 47,6'ya çıktı. Öte yandan faiz indirimleri ve yüksek enflasyonun bankacılık sektörüne sağladığı avantajlı dönem sayesinde finans ve sigorta faaliyetleri 2022 yılı birinci çeyreğinde yüzde 24,2 arttı.

ÜRETİME DEĞİL TÜKETİME DAYALI BÜYÜME

'Nasıl büyüdük?' sorusunun yanıtı ise büyümenin itici gücünün üretim değil, tüketim

Sanayinin kârı yüzde 137 arttı

Halk döviz kuru ve enflasyondaki artış nedeniyle zor günler yaşarken **sanayi** şirketlerinin kârları yüksek oranda arttı. **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** tarafından açıklanan 'Türkiye'nin 500 Büyük **Sanayi** Kuruluşu (İSO 500)' araştırmasının 2021 yılı sonuçlarında kâr ve borç rakamlarındaki artışlar dikkat çekti. **İSO 500**'ün toplam faaliyet kârı 2021'de önceki yıla göre yüzde 139 artarak 342 milyar TL'ye ulaştı. Satış rakamına göre faaliyet kârlılığı oranı da yüzde 14,8'e yükseldi.

İSO 500'ün net dönem kârı yüzde 137,2 artarak 219,4 milyar TL'ye ulaşırken, 97 milyar TL'lik net üretim dışı gelir dikkat çekti.

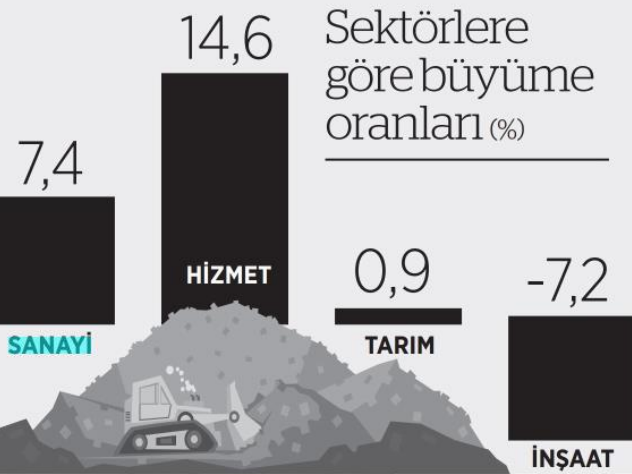
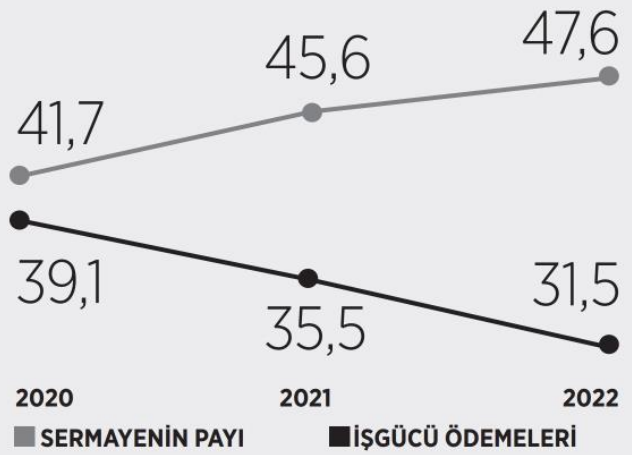
olduğunu ortaya koyuyor. Enflasyondaki artış beklentisi tüketicinin öne çekilmesine neden oldu.

Bu yılın ocak-şubat- mart aylarını kapsayan ilk çeyrek verilerinin detayına bakıldığında büyümeye en yüksek katkının tüketimden geldiği görülüyor. Hanehalkı tüketimi ilk çeyrekteki yüzde 7,3'lük atışla büyümeye 11,6 puan katkı yaptı.

Hanehalkının hizmetler sektöründeki tüketiminde ise yüzde 24,8'lik artış görüldü.

Yerleşik hanehalklarının tüketim harcamaları, 2022 yılının birinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 19,5 arttı. Devletin nihai

Emeğin aldığı pay küçülüyor

tüketim harcamaları yüzde 0,9 arttı. Devlet harcamaları ve yatırımların büyümeye katkısı sınırlı kaldı. Büyüme rakamlarını sosyal medya hesabından yorumlayan Ekonomist Evren Devrim Zelyut "Mutlu azınlık tüketimi ile oluşan büyüme bir zafer değildir!" ifadelerini kullandı. Zelyut, şu değerlen-

dirmede bulundu: "Tarımdaki büyüme yüzde 0,9 iken büyüme ile övünmek cehalettir! Baz etkisi sadece enflasyonda değil büyümede de karşımıza çıkacak, seneye bu çeyrek rakamları çakılacak! Yatırım ve üretim olmadan şişen son balonu gördük..."
Ekonomi Servisi

ŞEREF OĞUZ
ISO'dan sanayi için
son iyi rapor/07

ÖNERİ - YORUM | Şeref Oğuz | seref.oguz@dunya.com

ISO'dan sanayi için son iyi rapor

Karar süreçlerinde verinin önemi aşikâr ve ISO'nun 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırması, ülkenin önemli kaynakları arasında yer alıyor. Dün, 2021 yılına ait araştırma sonuçlarını ISO Meclis Salonu'nda bizzat Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan açıkladı, soruları cevaplandırdı.

Veriler; onlarca farklı boyutuyla sanayimizi masaya yatırıyor. Kâr noktasından bakınca görünen o ki faaliyet kârı %139 artışla 342 milyar liraya ulaşmış. Erdal Bahçivan, geçen yılki %11'lik

büyümeyle son 10 yılın en güçlü performansına dikkat çekiyor ve bunun özellikle dış talepteki artıştan kaynaklandığı belirtiyor.

AH ŞU ENFLASONUN GÖZÜ KÖR OLSUN

Tabii ki enflasyonu da hesaba katmak gerekecek. Neticede aynı yıl TÜİK verileri %36'lık enflasyona işaret ediyor. Buna rağmen sanayide reel büyümeden söz edebiliyoruz. Fakat sorun şu ki büyüme tahminleri bu yıl için yavaşlarken enflasyon hız kesmek bir yana hızlanıyor; Nisan verisi %70.

Orta yüksek teknolojide gözle görülür bir tırmanma söz konusu; ISO-500'ün içinde 2019'da %23,5 olan bu oran, 2020'de %24,8'e ve geçen yıl da %28,3'e çıkmış. Peki, bu bize yeter mi? Elbette hayır. Hele ki ihracata dayalı sanayimizde kilogram değerinden zıplama bekliyorsak bu, sanayiden gelmeli.

İKİ SORU İKİ CEVAP

ISO 500 Şirketlerinin başarılı bir yıl geçirdiğini söyleyebilir miyiz? Evet, şirketlerin kârlılığı arttı. Ancak bizim aradığımız sürdürülebilir kârlılıktır.

Niceliği çözüme yolunda bir noktaya geldiğimiz aşikâr fakat ISO 500'ün veri tabanı; "iyi fakat yetmez" diyor. Zira şimdi 2021'den çok daha zor bir yıl yaşıyoruz sanayimiz ve başarı daha da zor koşullarda gerçekleşebilecek.

Peki, bu devam edebilir mi? Şirketlerin kârlılığını etkileyen birçok faktör var. Bu durumun devam etmesi sanayicinin finansa erişimi yanı sıra kullandığı finansın kalitesine bağlı... Faaliyet dışı kârlılığa sevk edecek ekonomik amiller arttıkça sanayici daha yaratıcı, verimli ve gayretli olmak zorundadır.

not

BU SON FASILDIR EY ÖMRÜM NASIL GEÇERSEN GEÇ

Yahya Kemal Rindlerin Akşamı şiirinde "Dönülmez akşamın ufkundayız" diye söze girer ve devam eder; "bu son fasıldır ey ömrüm, nasıl geçersen geç..." Dün ISO 500 neticelerine dair yansılar izlerken ister istemez geçen yıldan bu yana yaşadığımız gelişmeler de geçti zihnimden...

Hani şairin dediği gibi; "mey o mey canan o canan sohbet o sohbet değil" misali... ISO'nun bu dev araştırmasından zihnime süzülen, gelecek olan raporun,

giden (şimdi açıklanan 2021 verileri) raporunu aratacağıdır.

Küresel gelişmeler, savaş, global enerji krizi, enflasyon gerçeği, emtia milliyetçiliği, petrolü, doları derken... Sanayicinin bugünkü vasatına bakıyorum; canla başla çalışmalarına rağmen, makroekonomik verilerdeki çürüme ve Heterodoks takıntılı yönetim yüzünden galiba ISO'nun son iyimser raporunu dinlediğimi düşündüm.

Sanayi devleri kâr rekoru kırdı

Pandemi sonrası hızlı toparlanma, ihracattaki güçlü büyüme ve döviz kurlarındaki yükseliş, **sana-yi** devlerinde rekor kâr artışı yarattı. **İstanbul Sanayi Odası**'nın **(İSO) 500** Büyük **Sanayi** Kuruluşu Araştırması'nın 2021 sonuçlarına göre üretimden net satışlar nominal olarak yüzde 73,8, reel olarak da yüzde 27,7 arttı. Üretimden satışlar 2 trilyon lirayı aşarken, faaliyet karı da yüzde 139 artışla 342 milyar liraya çıktı. Karların yanı sıra borçluluk oranlarındaki artış da dikkat çekti. **/12-13**

İşletme sermayesine yük biniyor

Araştırma sonuçlarını değerlendiren **İSO Başkanı Erdal Bahçivan**, satışlar ve karlardaki yüksek artışların, önemli ölçüde enflasyon ortamından ve kurlardan kaynaklandığına işaret etti. Bahçivan, enflasyonist süreç ve TL'deki değer kaybının, işletme sermayesine yük bindirdiğini söyledi. **Erdal Bahçivan**, finansman giderlerinin de yüzde 135 gibi yüksek bir oranda arttığını vurguladı.

İLK 10'A KOÇ GRUBU DAMGA VURDU

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" listesinin zirvesine Koç Grubu damga vurdu. Açık ara listenin birinci sırasında yer alarak **sanayi** kuruluşlarının liderlik koltuğuna oturan TÜPRAŞ ve ikinci sırada yer alan Ford Otomotiv **Sanayi**'nin yanı sıra; Arçelik ve TOFAŞ da ilk 10 içine giren Koç Grubu şirketleri oldu.

Petlas, Türkiye'nin en büyük 73'üncü **sanayi** kuruluşu oldu

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" sıralamasına göre, Petlas, 73'üncü sırada yer aldı. Petlas'tan yapılan açıklamada, şirketin sektöründe en fazla ciro artışı sağlayan üretici olduğu belirtilerek, sıralamada 9 sıra birden yükselen plastik sektörünün en çok büyüyen şirketi olduğu belirtildi. 2021 yılı üretimden net satışları 5 milyar 233 milyon TL düzeyinde gerçekleşen Petlas, bir önceki yıl da 13 sıra yükselen listede 82'inci sırada yer almıştı. Açıklamada konuya ilişkin görüşlerine yer verilen Petlas Yönetim Kurulu

Üyesi Safa Özcan, "Petlas olarak Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu sıralamasında 73'üncü sırada yer alarak Türkiye ekonomisinin büyümesine katkı sunan en büyük şirketlerden biri olmak bize gurur veriyor. Ülkemizin üretim gücüne inancıyla, üretme yaptığı yatırımlarla hızla büyüyen Petlas hem Türkiye'de hem de dünyanın 120'den fazla ülkesinde tüketicisiyle buluşmaya devam edecek. Yenilikçi ürünler için Ar-Ge yatırımlarını ve sürdürülebilir bir üretim için çevreye duyarlı projeleri sürdüreceğiz" değerlendirmesinde bulundu.

TEKNOPANEL, İSO 500'DE 42 BASAMAK BİR DEN YÜKSELDİ

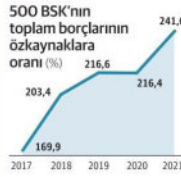
"Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" listesinde her yıl yer aldıklarını belirten Teknopanel Genel Müdürü Orhan Kahveci, İSO araştırmasının açıklanmasından ardından yaptığı açıklamada, bu yıl listede 42 basamak birden yükselerek, üst üste 8'inci kez sektörün lideri olmanın gururunu yaşadıklarını söyledi. İSO tarafından hazırlanan Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu listesinde geçen yıl 370'inci sırada bulduklarını bildiren Orhan Kahveci, bu yıl 42 basamak yükselerek 328'inci sırada yer aldıklarını kaydetti. Teknopanel Genel Müdürü Orhan Kahveci, "Büyüküğümüzün inşaat malzemeleri sektöründe bir dünya markası olma yolunda emin adımlarla ilerliyoruz. 2005 yılında başlayan yolculuğumuza bugün Mersin, Sakarya, İzmir ve İstanbul'da yer alan 4 fabrikamız ve 480 çalışanımızla 5 kitadıklı 102 ülkeye sandviç panel ve EPS ürünlerinin satış ve pazarlama faaliyetlerini yaparak devam ediyoruz" dedi.

ANKUTSAN'IN HEDEFİ, "ADIM ADIM ZİRVEYE ULAŞMAK"

ANKUTSAN, İSO tarafından hazırlanan Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırması 2021 sonuçlarına göre 52 basamak yükselerek, 212'inci sırada yer aldı. ANKUTSAN Yönetim Kurulu Başkanı Rüstem Kesgi, şirketin kurulduğu 2002 yılından bugüne kadar; yatırım, üretim, ihracat ve istihdamı arttırdığını söyledi. ANKUTSAN'ın tüm sektörlerin kutu ihtiyaçlarına yönelik nitelikli çözümleri sunmaya devam ettiğini ifade eden Kesgi, 2022 yılında yüzde 77 büyüme ve 4 Milyar TL ciro hedeflediklerini açıkladı. ANKUTSAN'ın 1.000'den fazla çalışanı; Antalya, Mersin, Ankara, Adana ve Tekirdağ Çerkezköy'de 6 fabrikası bulunuyor.

500 BÜYÜK SIRALAMASINDA ÖNE ÇIKANLAR

►2021 yılında üretimden satışlara göre zirvede 136 milyar 793 milyon TL TÜPRAŞ yer aldı. İkinci Ford Otomotiv, üçüncü Star Rafineri oldu. Star Rafineri bir önceki yıl listenin altıncı sırasındaydı.
►Listeye bu yıl isim açıklanan 64 yeni şirket girdi.
► İSO 500'ün ihracatı yüzde 33,9'luk artışla 85,8 milyar dolara ulaştı. Türkiye genelinde 13 puan üzerinde gerçekleşen artışta İSO ihracatı tarihsel rekor kırdı.
► İSO 500'ün 2021'de faaliyetleri kanıtladığı 139 oranında artarak 342 milyar liraya çıktı.
► Finansman giderleri de Türk lirasındaki değer kaybı, enflasyonist artış ve faiz oranlarındaki yükselme etkisiyle yüzde 135 oranında artarak 209 milyar liraya yükseldi.
►Özkaynaklar yüzde 53 artarak 624 milyar liraya yükselirken, toplam borçlar yüzde 71 büyüdü ve 1,5 trilyon liraya çıktı.
►Araçlarda ilk 50'inci üretimden satışlardaki payı yüzde 50'inci üzerinde.
► İSO 500'ün finansman giderleri Türk lirasındaki değer kaybı, enflasyonist artış ve faiz oranlarındaki yükselme etkisiyle yüzde 135 oranında artarak 89 milyar liradan 209 milyar liraya yükseldi.
►Aktif toplam yüzde 65,4 arttı, toplam borçlar yüzde 71 büyüdü
► İSO 500'ün üretimden devreden KDV yükü yüzde 91 gibi yüksek bir artışta 24 milyar liraya yaklaştı.
►Kar eden kuruluş sayısı 405 olarak, faiz, amortisman ve vergi öncesi kar elde eden firma sayısı ise 489 oldu.
► İSO 500'de AR-GE harcaması yapan kuruluş sayısı 2021'de 265 olarak, AR-GE harcamaları anket verileri ile yaklaşık 9 milyar TL düzeyinde gerçekleşti.
► İSO 500'ün 2021 yılında yüzde 5,6 artarak 757 bin 24 kişiye yükseldi. Aynı yılda ödenen maaş ve ücretlerde artış ise yüzde 33 oldu.
►Yine İSO 500 içinde yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısı 1 adet daha azalarak 109'a indi.
►Listede en büyük pay İSB firma ile halen **İstanbul Sanayi Odası**'na ait olurlken, İstanbul'da 41 kuruluş ile köçmeni **Sanayi Odası** ve 40 kuruluş ile **Ege Bölgesi Sanayi Odası** izledi.

Sıra	Şirket	Üretimden satışlar (Milyon TL)
1	TÜPRAŞ	136.793
2	Ford	67.305
3	Star Rafineri	55.187
4	Toyota	46.152
5	İskenderun Demir ve Çelik	38.669
6	Adım açıklamadı	-
7	Ereğli Demir Çelik	36.387
8	Arçelik	35.788
9	Oyak-Renault	34.413
10	TOFAŞ	26.566

Sıra	Şirket	İhracat (Milyon \$)
1	Ford Otosan	5.868
2	Toyota	3.839
3	TÜPRAŞ	3.787
4	Oyak-Renault	2.764
5	Arçelik	2.429
6	Hyundai-Assan	1.980
7	TOFAŞ	1.629
8	İçtaş	1.346
9	BSH Ev	975
10	Bosch	925

Sıra	Şirket	Dönem kârı (Vergi Öncesi) (Milyon TL)
1	Ereğli Demir Çelik	22.709
2	İskenderun Demir Çelik	17.751
3	Eti Bakır	12.514
4	Şişecam	7.516
5	Ford Otosan	7.312
6	Eti Maden	5.885
7	ASELSAN	4.608
8	TOFAŞ	3.632
9	Arçelik	3.590
10	Erdemir	2.586

Enflasyonist süreç işletme sermayesine yük bindiriyor

İSO 500'ün 2021 yılı performansına ilişkin değerlendirmelerde bulunan **İstanbul Sanayi Odası** (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdoğan Bahçivan**, küresel ekonomide yaşanan olumsuzluklardan, COVID-19 salgınından, enerji ve emtia fiyatlarındaki artıştan, tedarikte yaşanan sorunlardan bahsederek Bahçivan, büyümenin kapsayıcılığının sınırlandığını ve sosyal gruplar arasında var olan dengesizliklerin daha da arttığını söyledi. Bahçivan, Türkiye ekonomisinin geçen yıl yüzde 11'lik büyümeye son 10 yılın en güçlü performansını sergilediğini hatırlatarak, yüksek büyüme oranlarının özellikle dış bünye kaynaklı olduğunu bildirdi. Bahçivan, İSO 500'de bulunan şirketlerin üretimden satışlarının geçen yıl 2020'ye göre yüzde 73,8 artmasına ilişkin, "Geçmiş dönemlere kıyaslandığında, İSO 500'ün üretimden satışlarında bundan daha yüksek orantılı artışların son olarak 1992-1997 dönemindeki yüksek enflasyon ortamında gerçekleştiği görülmüyor. O yıllar artış oranları yüzde 78 ile yüzde 112 aralığında seyretmişti" diye konuştu.

Sanayicinin borç-özkaynak ilişkisinde, son yıllarda kaynak yapısının özkaynaklar aleyhine bozulduğuna işaret eden Bahçivan, borçların mali borçlardan çok ticari borçlar noktasında artmasının şirketlerin birbirini mali piyasadan daha çok finanse ettiklerini gösterdiğini söyledi. Bahçivan, "Enflasyonist süreç ve TL'deki değer kaybının işletme sermayesine bir yük bindirdiği ortaya çıkıyor" dedi.

İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdoğan Bahçivan** (ortası) ile İSO Başkan Yardımcıları **İrfan Ödhanmazlı** (sola) ve **Sakir Ayhan Saruhan** (sağda).

ŞİRKETLER BİRBİRİNİ FİNANSE EDİYOR

Bahçivan, borçların alt kalemleri incelendiğinde, mali borçların yüzde 59 artışıyla 796 milyar liraya, diğer borçların da yüzde 86,5 yükselişle 711 milyar liraya ulaştığını, mali borçların toplam borçlar içindeki payının yüzde 57 den yüzde 53'e indiğini, diğer borçların payının ise yüzde 47'ye yükseldiğini söyledi. **Erdoğan Bahçivan**, kısa vadeli mali borçların toplam içindeki

payının yüzde 42,8 seviyesinde incelendiğinde, mali borçların yüzde 59 artışıyla 796 milyar liraya, diğer borçların da yüzde 86,5 yükselişle 711 milyar liraya ulaştığını, mali borçların toplam borçlar içindeki payının yüzde 57 den yüzde 53'e indiğini, diğer borçların payının ise yüzde 47'ye yükseldiğini söyledi. **Erdoğan Bahçivan**, kısa vadeli mali borçların toplam içindeki

nak ilişkisini ortaya koyan bu tablo, son yıllarda kaynak yapısının özkaynaklar aleyhine bozulduğunu gösteriyor. 2015'te ilk kez yüzde 60'ların üzerine çıkan borçların payı, 2019 ve 2020'de yüzde 68,4'e kadar yükselmişti. 2021'de ise toplam borçların payı 2,3 puan daha artarak ilk kez yüzde 70 sınırını aştı ve böylece özkaynakların payı yüzde 29,3'e geriledi. Böylece toplam kaynaklar içerisinde borçlar girdiye kadar ki en yüksek, özkaynaklar ise en düşük payı aldı. **Erdoğan Bahçivan**, İSO 500 üzerinde 24 milyar liraya ulaşan devreden KDV yüküne ilişkin, "Biz bu döngüyü, sık sık vurguladığımız gibi **sanayi** kuruluşlarımızın, giderek artan yatırım ve işletme sermayesi ihtiyacına karşın, devlete sırf faiz ve sonsuz vade ile borç vermesi olarak tanımlıyoruz. Ne yazık ki bu döngü 2021'de de azalmak yerine artarak devam ettiği" değerlendirmesinde bulundu.

AR-GE ÇALIŞMALARINDA YAVAŞLAMA DİKKAT ÇEKTİ

İSO 500'de AR-GE harcaması yapan kuruluş sayısına bakıldığında, 2013'ten itibaren görülen kademe artışı 2018'den sonra duranlaştığı görüldü. İSO 500'de AR-GE harcaması yapan kuruluş sayısı 2019'da 262, 2020'de 271 iken, 2021'de

265 olarak kayıtlara geçti. 265 şirketin AR-GE harcamaları da anket verilerine göre yaklaşık 9 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. 2020'de AR-GE harcamaları yaklaşık 6,2 milyar seviyesindeydi. Bu durum 2020'ye göre yaklaşık yüzde 44'lik artışa işaret

etti. AR-GE harcaması yapan kuruluşların sektörler dağılımına bakıldığında ise gıda ürünleri imalatı ilk sırada yer alırken, motorlu kara taşıtları ikinci, kimyasallar ve kimyasal ürünleri imalatı da üçüncü sırada yer alıyor.

Teknoloji 'orta'da yoğunlaştı

2021 yılında yaratılan katma değer içerisinde en yüksek pay yüzde 33,3 ile düşük teknoloji yoğunluklu **sanayiler** aldı, ancak 2020 yılıyla karşılaştırıldığında bu pay 4 puan azaldı. Aynı dönemde orta-düşük teknoloji yoğunluklu **sanayilerin** payı 0,9 puan artarak yüzde 32,4'e yükseldi. 2021'de en büyük pay artışını 3,5 puan ile orta-yüksek teknoloji **sanayiler** grubu gösterdi. Bu grubun payı yüzde 28,3'ye yükseldi. Son olarak yüksek teknoloji yoğunluklu **sanayiler** grubunun payı ise 2020 yılında yüzde 6,4 iken 2021'de yüzde 6,1'e geriledi. Böylece yüksek teknoloji yoğunluklu **sanayileri** payı önceki iki yılda gözlenen hissedilir artışın ardından 2020 ve 2021 yıllarında sınırlı düşüşler gerçekleşti. 2021 yılı itibarıyla 473 imalat **sanayi** firmasından 189'u düşük

teknoloji yoğunluklu **sanayilerde** faaliyet gösterirken, 141 firma orta-düşük, 129 firma orta-yüksek teknoloji yoğunluklu **sanayiler** kapsamında yer alıyor. Yüksek teknoloji yoğunluklu **sanayilerde** faaliyet gösteren firma sayısı ise 2020 yılında 16 iken, 2021'de 14'e geriledi.

Halka açık kuruluşların sayısı 65 oldu

İSO 500 içinde 2018'de 67, 2019'da 66, 2020'de 67 olan halka açık kuruluş sayısı 2021'de 65'e geriledi. Bu verilere göre son 4 yılda firma sayısı önemli bir değişim göstermedi. 2021 yılında halka açıklaştıran yaşanan önemli artış rağmen bunun İSO 500'deki halka açık kuruluş sayısına yansımaması dikkat çekti. 2020'den 2021'e halka açık kuruluşların üretimden satışları içindeki payı yüzde 29,5'ten yüzde 30,8'e, ihracatındaki payı yüzde 29,8'den yüzde 30,8'e, dönem kar ve zarar toplamındaki payı ise yüzde 36,7'den yüzde 46,2'ye yükseldi.

Listenin şampiyonu "dört büyük"!

HANDAN SEMA CEYLAN

Devlet iğlinin yıldız parlayan kentleri Kahramanmaraş, Kocaeli, Gaziantep ve Kayseri oldu. İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) her yıl geleneksel olarak açıkladığı "Türkiye'nin En Büyük 500 Kuruluşu" listesinde en çok firma sayımı artıran dört kent sırasıyla Kahramanmaraş, Kocaeli, Gaziantep ve Kayseri. Bu şehirler haricinde Adana, Bilecik, Hatay, Karabük, Kütahya, Manisa ve Tekirdağ da listedeki firma sayılarını artırdı.

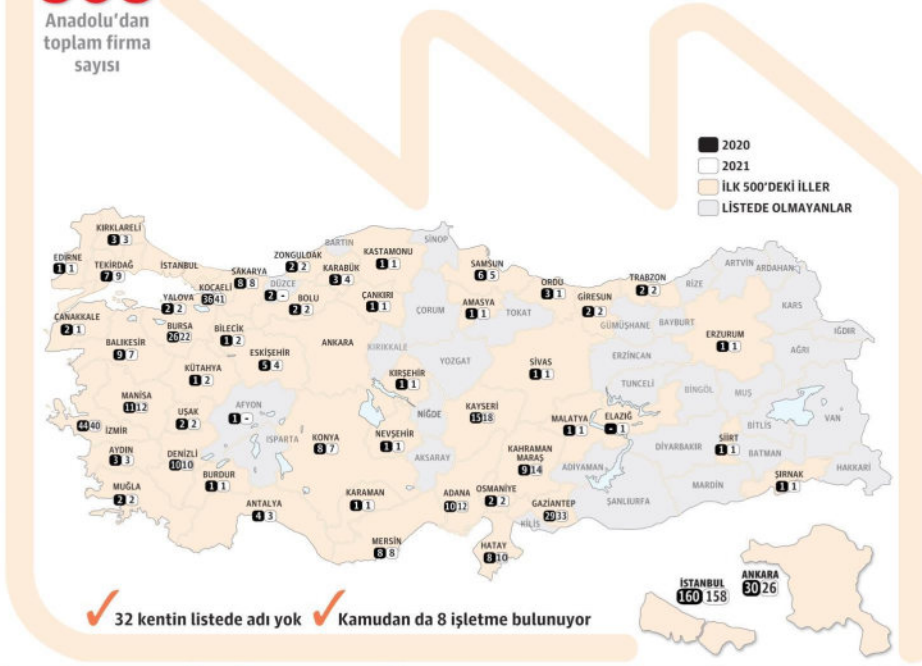
İSO 500'de en çok firma ile temsil edilen şehir kan kaybetmesine rağmen hala İstanbul. İstanbul'dan 158 firma listede yer aldı. Bundan tam on yıl önce açıklanan verilere göre İstanbul'dan 193 firma listedeydi. Bu veriler ışığında İstanbul on yılda yüzde 18'i aşkın kan kaybetti. Listenin en çok firmaya sahip ikinci kenti 41 şirketle Kocaeli. Kocaeli'nin 40 firma ile İzmir takip ediyor. Ancak Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın bir önceki dönem 44 firma listede yer alıyordu. Samsun'un gözbebeği olan kentlerden Bursa da kan kaybı yaşıyor. Geçen yıl 26 firma ile temsil edilen Bursa, bu yıl 22 şirkitle listede.

Eti Krom listeye 201'inci sıradan girdi. Listeden bu yıl iki kent düştü, bir kent ismini tek firmayla listeye yazdı. Düzce'den iki firmamız listede kalmaması nedeniyle, kent artık devletler liginde yok. Bu firmalardan biri çelik boru diğeri gıda üreticisi. Afyon da geçen dönemde bir firma ile temsil ediliyordu. Bu gıda firması da bu dönem listeye veda edince, Afyonkarahisar listeye giremedi. Elazığ ise geçen yıl ilk 500'de yoktu. Bu yıl listeye 201'inci sıradan giren Eti Krom sayesinde ismini listeye yazdırdı. Firma 2,4 milyar liralık üretimden satışa sahip.

Ankara da gerileyen kentler arasında Bu arada yaptığımız listede İstanbul dışında Ankara'yı da Anadolu kentlerinin dışında tutuyoruz. Önceki dönem 30 firma ile listeye yer alan Ankara, bu dönem 26 şirkitle listeye temsil edildi. Kamunun da geçen dönem 9 olan firma sayısı 8'ye geriledi.

308
Anadolu'dan toplam firma sayısı

İstanbul Sanayi Odası'nın açıkladığı Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu listesinde dört kent göz doldürdü. Kahramanmaraş bir önceki döneme göre devlet ligine 5, Kocaeli 5, Gaziantep 4 ve Kayseri 3 firma daha ekledi.

✓ 32 kentnin listede adı yok ✓ Kamudan da 8 işletme bulunuyor

ARTIRANLAR

Adana
Karabük
Bilecik
Kayseri
Gaziantep
Kocaeli
Hatay
Kütahya
Kahramanmaraş
Manisa
maras
Tekirdağ

EKSİLENLER

Ankara
Antalya
Balıkesir
Bursa
Canakkale
Eskişehir
İstanbul
İzmir
Konya
Ordu
Samsun

KENT SAYISI ARTTI

Listeden bu yıl iki kent düştü, bir kent ismini tek firmayla listeye yazdırdı. Düzce'den iki firmamız listede dşu kalmaması nedeniyle, kent artık devletler liginde yok. Afyon da listeye veda eden kentlerden biri oldu. Bu gıda firması da bu dönem listeye veda edince, Afyonkarahisar listeye giremedi. Elazığ ise geçen yıl ilk 500'de yoktu. Bu yıl listeye 201'inci sıradan giren Eti Krom sayesinde ismini listeye yazdırdı.

TEK FİRMALARI VAR

Amasya
Burdur
Elazığ
Erzurum
Karaman
Kastamonu
Kars
Malatya
Neveşehir
Ordu
Siirt
Sivas
Sırnak

BAŞKANLAR NE DİYOR?

ZEKİ KIVANÇ ADANA SANAYİ ODASI BAŞKANI YENİ YATIRIMLARLA SAYIYI ARTIRACAK

● İSO 500'de yer alan firma sayısı bu yıl geçtiğimiz yıla göre 10'dan 12'ye yükseldi. Bu durum bizim için sevindirici, ama Adana sanayi için yeterli değil. Adana yeni yatırım alanları ile birlikte bu sayıyı çok daha yukarı çıkartacak potansiyeli barındırıyor. İnşaatın önümüzdeki dönemde Adana olarak bu sayıyı çok daha yukarı çıkaracağız. İki 500'de 8 firma olduğu durumda, 11 firma geldi. 3 firma listeye dahil oldu. Adana sanayi firmamızın tebrük ediyoruz. Yaka gelecekte bölgemizi yapacak olan yeni yatırımların biriktirilmesi İSO 500 arasında yer alan firma sayımını artıracaktır.

MÜDAT KEÇİCİ DENİZLİ SANAYİ ODASI BAŞKANI 12 FİRMA İLE LİSTEDE YER ALDIK

● Geçen yıl olduğu gibi listede 12 firma ile yer aldık. Bu yıl listeden çıkan bir tekstil firmamızın yerine, enerji sektöründeki yeni bir firmamız katıldı. 2021 yılında emtia fiyatlarındaki artışı ve bilançoları olumlu etkisini bu listede de görüyoruz. Özgüneli bakar tel ve demir-çelik sektöründe yer alan firmamızın listeye ciddi yükselişler kaydedtiğini düşünürüz. Denizli'de 12 firmamız ile listede yer almamızın gururunu yaşıyoruz. Her firmamız aynı zeminde oluyor. Önümüzdeki yıllarda listedeki firma sayımın artacağını inanılmamı sonu.

ENDER YORGANCIER EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI BAŞKANI RİSKLER FİRSAATLARI GÖZDEN KAÇIRTMASIN

● Pandemi ile başlayan süreçte küresel üretim ve tedarik zincirlerindeki değişimin Rusya savaşına da daha da belirginleşti. Ülkemiz açısından dikkat edilmesi gereken ciddi fırsatlar da varıyor. Yeni yatırımları düşününce, Türkiye'nin gerek merkezi coğrafya konumu, gerekse genç demografik yapısıyla bir üretim üssü ve tedarik albi merkezi olmamızın en değerli fırsatımız olarak görüyoruz. Gerek İSO 100, gerekse İSO 500 listesinde yer alan tüm firmalarımıza tebrük ediyoruz.

CELALETTİN KEŞİKBAS EKİŞEHİR SANAYİ ODASI BAŞKANI DAHA ÇOK ÇALIŞIP ÜRETTEĞİZ

● Şehrimizin taşıdığı potansiyeli düşündüğümüzde

daha çok firmamız listeye yer alması için çalışacağız. Her sene en az 3 ya da 4 firmamız listede yer alma başarısını göstermesi için emek vermemiz gerek. Bu hedefle ilerlemeliyiz. Bu demek oluyor ki daha çok çalışmamız ve üretmemizin başka şansımız yok. Ayrıca Özdemir İşyeri firmamız İSO 500'de yer bulması bizleri sevindirmişti.

METİN GÜLER EKİŞEHİR TİCARİT ODASI BAŞKANI DAHA ÇOK FİRMAMIZI GÖRMEK İSTİYORUZ

● Önümüzdeki yıllarda listede Eskişehir'den daha çok firmamızın çıkacağını düşünürüz. Sıralamada Eskişehirli firmaların sayısını artırmaya aynı zeminde çalışmamız gerekiyor. Eskişehir ekonomisi ticaretle, turizmle, turizmle, sanayile bir bitindedir. Şehrimizin ekonomisinde tüm bu unsurların aynı anda gelişmesini çok daha yüksek talep ediyoruz.

ADMAN ÜNERVİ EKİŞEHİR TİCARİT ODASI BAŞKANI GAZİANTEP'TEN SAYIYI DAHA DA ARTIRACAK

● İSO 500 listesinde, 2018 yılında 24 olan firma sayımız 2019 yılında 26, 2020 yılında 29'a ve 2021 yıl itibarı ile tüm güçlüklerle rağmen artmaya devam ederek 37'ye çıktı. Bu başarıyı temelinde müttepebbis nak, girişimcilik ve yenilikçilik yer alıyor. Küresel ekonomide yaşanan krizlere rağmen Gazi şehrimizin sanayicilerinin direnci, rekabetçiliği ve tecrübesiyle üretim, ihracat ve ihracat rakamlarındaki başarısının bir göstergesi olarak İSO 500'deki firma sayımını artırmaya devam ediyor. Firmamızın zorlukları ağımsı ve yarına hazırlanması için çalışmaya devam ediyoruz. Bu doğrultuda firmamızla ilgili birliği içerisinde hem sanayimizi geliştirecek hem de bu sayıya İSO 500 listesindeki firma sayımını daha da artıracaktır.

MEHMET BÜYÜKSİMİTİ KAYSERİ SANAYİ ODASI BAŞKANI KAYSERİ'DEN 18 FİRMA LİSTEDE YER ALDI

● İSO 500 sıralamasında geçen yıl 15 firmamız yer almıştı, bu sene pandemiden kaynaklı zorluklara rağmen 18 firmamız bu listeye girmeyi

başardı. Bu vesile ile sıralamaya giren tüm firmalarımıza ülkemiz ekonomisini, ihracatı ve ihracatımıza sağladıkları katkılardan dolayı tebrük ediyor, başarılarını devamını dilerim.

ÖMER GÖLŞOY KAYSERİ TİCARİT ODASI BAŞKANI LİSTEYE KAYSERİ'DEN 3 YENİ FİRMA GİRDİ

● Kayseri'den bu yıl listede üç yeni 3 firma daha eklendi, toplam 18 firma girdi. Şehrin bu listede olması hak eden daha çok etiketimiz var. Küresel ekonomide yaşanan olumsuzluklar, pandemi ve savaş ortamı rağmen firmamızın fabrikalarınıza üretme devam ettirmek önemli bir başarı eylemler. İşitkari büyümelerini büyük bir azim ve kararlılıkla sürdürerek, İSO 500'te adını yazdıran tüm şirketlerimiz ve çalışanlarımızı yürekleterek kutluyoruz. Türkiye'de daha fazla Kayseri, dünyada daha fazla Türkiye için hep birlikte çalışacağız.

RECEP BAĞLANS KAYSERİ TİCARİT BORSASI BAŞKANI KAYSERİLİ FİRMALAR ÜSTÜN BAŞARI SERGİLEDİ

● Kayseri'den önceki yıl listede 15 firmamız yer almıştı. Bu yıl 18 firmamız yer aldı. Tüm zorluklara rağmen yakaladıkları başarıyla gurur duyuyoruz. Sanayicilerimiz, firmalarımızın yöneticilerini, tüm çalışanlarını ve bu başarıya payı bulunan herkesi yürekleterek kutluyoruz.

AYHAN ZEYTİNOĞLU KOCaeli SANAYİ ODASI BAŞKANI ASLINDA LİSTEDE 84 KOCaelİ FİRMA YER ALDI

● Listedeki firma merkezi olarak ilde bulunan olmasından dolayı Kocaeli'den 84 firma sayı 41 olarak görünüyor. Melekeleri bağla ilde oluş, üretimi ilimize olan firmaların dikkate aldığımızda ise 2021 yılında 84 işletmemizin Türkiye'nin en büyük 500 firması içerisinde yer almasını memnuniyetle görüyoruz. Kocaeli'nin asil üretim gücü ve ilde ekonomisindeki yeni gidekleri yer alıyor. Pandemi beklentilerimiz, enerji, lojistik ve tedarikçi yapan sonuçlara rağmen ihracatımızdaki güçlü büyümenin de etkisiyle üretimi hız kesmeden devam eden ve listeye girme başarılarını gösteren

tüm firmalarımıza tebrük ediyor, başarılarının devamını dilerim.

NECİM BULUT KOCaelİ TİCARİT ODASI BAŞKANI KOCaelİ FİRMA SAYISI 36'DAN 41'E ÇIKTI

● İSO 500'de Kocaeli'den 41 firma yer aldı. Başarılarıyla bu listeye girme hakkı kazanan firmalarımıza tebrük ederken, geçtiğimiz yıl 36 olan Kocaeli firmamızın bu yıl 41'e çıkması dolayısıyla mutluluk duyuyoruz. Kocaeli Ticaret Odası olarak, bu kıymetli işleme emek ve sermayeleriyle isimlerini yazdıran firmalarımıza aynı zeminde tebrük ediyor, 125 yıllık kurumsal tecrübemizde her zaman yanlarında olduğumuzu bilmelerini istiyoruz.

SELÇUK ÖZTÜRK KONYA TİCARİT ODASI BAŞKANI KONYAN'DAN YEDİ FİRMA LİSTEYE GİRDİ

● Listedeki yer alan Konya 7 firmayla tebrük ediyoruz. 3 milyar seviyesine çıkan ihracatımız, ihracatçı firma sayımızdaki artış, ihracat artışıyla Konya'nın daha fazla sayıda listeye girebilecek potansiyelini taşıyor. İleride Konya'nın daha fazla firması ile listede yer alacağını inanmıyız. Türkiye'nin en büyümleri arasında yer alarak gurur duyduğumuz vesile olan firmalarımızın yöneticilerini, tüm çalışanlarını tebrük ediyor, şehrimizin ve ülkemizin ekonomisine katkı sağladıkları için tebrük ediyoruz.

AYHAN KIZILTAŞ MERİS TİCARİT ODASI BAŞKANI ÖRTEME DESTEK TEME NOTTUMUZ OLMALI

● Meris'de günü konomaya çalışan ama uzun vadeli plan yapamayan KOBİ temeli sanayimiz var. KOBİ'lerin çoğu İSO listelerinde çalışmıyor. Kadir kurumsal ve güçlü değil. Eğer KOBİ'lerimiz yeterli destek verilecek onlar da bu listelere aday potansiyelidir. Kur işitkarsızlığı, artan hammadde maliyeti bir sorun. Örnekle, her anlamda lojistik, güd, taram, sanayi, artırmak, üreticileri ve ihracatçıya destek olmak zorundayız. Sadece yerel yönetimler değil, devletten destek olması, yapılan imar planlarında uygun bölgelerin

sanayi parseli olarak işaretlenmesi lazım. İSO 500 listelerinde yerlerini koruyan tüm Meris firmalarımıza kutluyoruz.

ARIF PARMAKSIZ NEVEŞEHİR TSO BAŞKANI NEVEŞEHİR'İN GURURU NEVCAS 61 SIRA YÜKSELDİ

● Listedeki bu yıl da Neveşehir'den sadece Nevcaş Boru yer aldı. Nevcaş geleneksel bozmadı ve bu yıl da gururumuz oldu. 2018 yılında 496, 2019 yılında 448, 2020 yılında 340'ta yer alan Nevcaş, 2021 yılında ise 61 sra birden yükseldi 299. sıraya çıktı. Ülkemiz ve ilimiz için göstergesi özveriyle çalışanlarımızın neticesini alan şirketimizi ve tüm kadrosunu kutluyoruz. Üretim odaklı olarak ekonomiyi güçlendirmek ve sanayide katma değer sağlamak için büyük bir sorumlulukla, yılmadan, yorulmadan çalışmaya ve üretmeye büyük bir gayretle devam eden Nevcaş'ın başarılarının devamını dilerim.

SALİH ZEKİ MURZIOĞLU SAMSUN TSO BAŞKANI SAMSUN'DAN 5 FİRMA YER ALDI

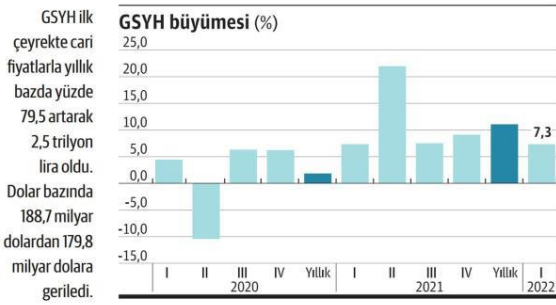
● Açıklanan İSO 500 listesinde Samsun'dan 5 firmamız bizi gururlandırdı. Firmalarımızın il ekonomisine sağladığı istihdamın yanı sıra ilde ekonomisine sağladığı katma değer oldukça büyük.

İBRAHİM HALİL PELTEK SANLIURFA TSO BAŞKANI SANAYİCİLERİN PANDEMİYE RAĞMEN ÜRETİYOR

● Sanayinin check-up olarak nitelenen İSO'nun bu listeye bağlı sanayicilerimiz pandemi koşullarındaki zorluklara rağmen üretmeyi sürdürdü Türkiye'nin ve Türkiye ekonomisinin yanında olduklarını ortaya koymuştur. İhracatın çok önemli, İSO 500'ün ihracatında da 2021 yılında yüzde 5,6 artarak 257 bin 244 kişiye yükseldiğini görüyoruz. Yeni ve millî şirketlerimiz ihracatla başla olmak üzere büyümeyle ilde olarak devam ediyoruz. Türkiye ekonomisinin büyümesinden iharatçına, finansmanından yatırım ilmine kadar birçok alanda detaylı bilgiler isterse ve önemli bir gösterge olan arzımlarımıza karşın yer alan, ülkemizin sürdürülebilir kalkınması yolunda hedeflerine ulaşmasına katkı sağlayan tüm firmalarımıza başarıyla gurur duyuyoruz.

Kârın payı büyüyor ücrette erozyon var

Büyümenin kapsayıcılığında bozulma sürüyor. GSYH ilk çeyrekte yüzde 7,3 büyürken, ücretlerin milli gelirdeki payı 4 puan daha azaldı. Bozulmayı, İSO 500 Büyük Şirket araştırması da teyit ediyor

Büyüme tüketimden geldi

Türkiye ekonomisi ilk çeyrekte yıllık bazda yüzde 7,3 büyüdü. Çeyreklik büyüme ise yüzde 1,2 ile yavaşlamaya işaret etti ve özel tüketimde yüzde 2'lik daralma dikkat çekti. Yıllık bazda sanayi yüzde 7,4 ve hizmetler sektörü de baz etkisiyle yüzde 14,9 büyüdü. Tarım yüzde 0,9 ile sınırlı büyüme gözlenirken, inşaat sektörü ise yüzde 7,2

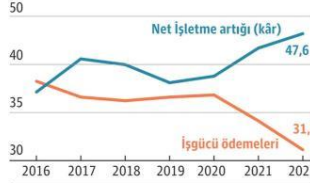
daraldı. Finans sektörü, bu yılın ilk çeyreğinde geçen yıla göre yüzde 24,2 oranında büyüme kaydetti. Sektörün büyümeye katkısı ise 1,17 puan olarak gerçekleşti. 2020 ilk çeyrekteki yüzde 39,1 seviyesinden, geçen yıl yüzde 35,5'e gerileyen ücretlerin gayrisafi katma değer içindeki payı da bu yılın aynı döneminde yüzde 31,5'e geriledi. /06

Büyümeye katkılar (puan)

Kategori	Katkı (puan)
TÜKETİM	12,6
Hanehalkı tüketimi	11,6
Kamu tüketimi	0,1
YATIRIMLAR	0,3
STOK DEĞİŞİMİ	-8,2
NET İHRACAT	3,5
İhracat	3,9
İthalat	-0,4
GSYH	7,3

► İlk çeyrekte GSYH büyümesine en yüksek katkıyı, 11,6 puanla özel tüketim harcamaları verdi. Yatırımların katkısı 0,3 puanda kaldı. Net ihracatın katkısı 3,5 puan olurken, stok değişimi büyümeyi 8,2 puan aşağı çekti.

Milli gelirden alınan pay (I. Çeyrek dönemler; %)

► Gayrisafi katma değerinde ücretler aleyhine gelişme, son üç yılda giderek daha da belirginleşti. İlk çeyrekler itibarıyla işgücü ödemelerinin gayrisafi katma değer içindeki payı son üç yılda yaklaşık 8 puan düşüştü. İşletme artışı/karın gelirinin (kâr) payı 6 puanlık artışla 47,6'ya yükseldi.

► Kaynak yapısında bozulma sürüyor. 500 büyük şirketin borç/öz kaynak oranı, 2021'de yüzde 241,5'e yeni zirvesini gördü

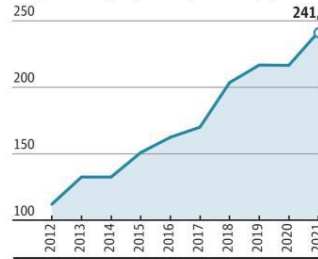
► Finansman giderlerinin faaliyet kârına oranı yüzde 61,1 oldu.

► "Sanayici, devlete sıfır faiz, sonsuz vadeyle borç veriyor." Devreden KDV alacağı 24 milyar liraya yaklaştı.

► Kambiyo kârları yüzde 238 artışla 468 milyar lirayı aştı

► Üretimde katma değerli ürünlerin payı yüzde 6,4'ten 6,6'ya geriledi.

Toplam borçlar/Özkaynaklar (%)

500 şirketin karnesi (Milyar TL)

	2021	2020	2021
Üretimden satışlar (net)	2.048,1	0,6	27,7
Net satışlar	2.313,0	1,0	28,2
İhracat (milyar \$)	85,8	-12,9	33,9
Kar-zarar toplamı (VÖ)	219,4	31,0	57,1
Toplam borçlar	1.507,4	7,3	25,7
-Kısa vadeli	959,1	7,1	33,0
-Uzun vadeli	548,2	7,8	14,7
Mali borçlar	341,0	7,3	17,1
Özkaynak	624,1	7,4	12,6
Aktif toplamı	2.131,4	7,4	21,5
Ödenen faizler	91,2	7,9	54,7
Brüt katma değer (ür.fiy.)	507,2	8,3	7,7

Net katma değer dağılımı (%)

► Ücretin payı dip seviyede

Devlerin yarattığı net katma değerinin faktör gelirlerine göre dağılımında ücretler aleyhine gelişme geçen yıl da devam etti. Ücret ve maaşların payı 2014'te yüzde 57,5 ile en yüksek seviyesindeyken, 2018 hariç, izleyen yıllarda süregelen düşüşle geçen yıl yüzde 32,2'ye geriledi. Ücretlerin payında özellikle son iki yıldaki 22,5 puanlık dramatik düşüş dikkat çekerken, son yıllarda faiz ödemelerinin payında hızlı artış öne çıktı.

DIŞ TİCARETTEN BÜYÜMEYE 3.5 PUANLIK KATKI SAĞLANDI

Tüketimin gücü %7,3 büyümeyi getirdi

Türkiye ekonomisi yılın ilk çeyreğinde iç ve dış talebin olumlu katkısıyla yüzde 7,3 büyümeye gösterdi. Ukrayna-Rusya savaşı, TL'deki değer kaybı ve yüksek enflasyon etkisiyle yılın geri kalanında büyümenin yavaşlaması bekleniyor.

ŞENEM TURHAN

Türkiye ekonomisi 2022 yılının ilk çeyreğinde beklentilere paralel yüzde 7,3 büyümeye gösterdi. Bu büyüme oranıyla büyüme verileri açıklanan ülkeler arasında Türkiye dünyada 6'ncı sırada yer alırken OECD ülkeleri arasında ise Suudi Arabistan ve İngiltere'nin ardından üçüncü en hızlı büyüyen ülke oldu.

Ekonomideki hızlı büyümede özellikle vatandaşın tüketimi etkili olurken tüketicinin de stoklardan karışılmasına dikkat çekti. Dağ talep de büyümeye güçlü bir katkı verdi. Analistler öncü göstergelerin ikinci çeyrekteki itibaren iç talepte bir yavaşlamaya işaret ettiği vurgularken ikinci çeyrekte büyümede güç kaybı görüleceğini son iki çeyreğin ise Fed'in de adınımlarıyla tüm dünya için büyüme daha zor hale getireceğine dikkat çekti. Ancak 2022 yıl sonu için büyüme beklentisi yüzde 0,5 ile 4 arasında değişiyor. Ancak ortak kanı bu yılın en hızlı büyümesinin ilk çeyrekte görüldü.

CARI FİYATLARLA DOLAR BAZINDA YÜZDE 4,8 KÜÇÜLMÜŞ
TÜRK verilerine göre ilk çeyrekte Türkiye ekonomisinin büyüklüğü cari fiyatlarla geçen yılın aynı çeyreğine göre yüzde 79,5 artarak 2,1 trilyon 496 milyar 328 milyon TL'ye ulaştı. Dolar bazında cari fiyatlarla ise 179 milyar 800 milyon dolar oldu ve geçen yılın ilk çeyreğine göre yüzde 4,8 küçülmüşe yaşandı. Kıybaç milli gelir ise TÜİK'in nüfus verileri ışığında hesaplandığında 9 bin 374 dolara düştü. 2022 yılı sonu itibarıyla kişi başı milli gelir 9 bin 539 dolardı. Kıybaç başı milli gelir 2018 yılından bu yana 10 bin dolara altın da seyrediyor. Mensub ve takvim etkilerinden arındırılmış GSYH, bir önceki çeyreğe göre yüzde 1,2 arttı.

TÜİK'in üretim yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla hesabına göre tarım yılın ilk çeyreğinde nerdeyse durdu. Geçen yılın ilk çeyreğine göre tarım sektöründe sadece yüzde 0,9'luk artış yaşanırken bunun büyümeye katkısı 0,03 puan hesaplandı. Özellikle yüksek gıda enflasyonu ve uluslararası kıstaslamalar dikkate alındığında tarım sektöründe bir durgunluk analizler tarafından öngörüldüğü dönem için endişe verici olarak yorumlandı.

SANAYİDE İVME KAYBI OLSA DA BÜYÜME SÜRÜCEK
Sanayi sektöründe yüzde 7,4'tük büyüme var. İlk çeyrekte büyüme sanayi üretiminin katkısı 1,64 puan oldu. İmalat sanayi yüzde 7,6'lık büyümesiyle 1,39 puan katkı verdi. Makine teçhizat yatırımlarında ilk çeyrekte yine yükseliş gözlemlense de fazla güçlü bir yapı ortaya koymaması sanayi üretiminde gelecek çeyrelerdeki katkıyı kısıtlayabilir.

İnşaat sektörü 2022 ilk çeyrekte yüzde 7,2 daraldı ve Türkiye ekonomisinin büyümesinin 0,4 puan getirdi. İnşaat sektörü için çeyreklik büyüme 1,91 puan oldu. İnşaat maliyetlerinde de artış var. İnşaat maliyetleri geçen yılın aynı çeyreğine göre yüzde 4,8 büyümeye gösterdi. İnşaat maliyetleri geçen yılın aynı çeyreğine göre yüzde 4,8 büyümeye gösterdi. İnşaat maliyetleri geçen yılın aynı çeyreğine göre yüzde 4,8 büyümeye gösterdi.

HİZMETLERDE BAZ ETKİSİ HIZLI ARTIŞI DESTEKLEİYOR
Hizmetler sektörü pandemi sonrası güçlü toparlanmasından dolayı ilk çeyrekte oldukça iyi bir performans gösterdi.

Diğer ülkelerden pozitif ayrışma devam edecek

HAZİNE ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, Twitter hesabından, yaptığı değerlendirmede 2021 başından itibaren gerçekleşen dengeli büyüme kompozisyonunu, 2022 ilk çeyreğinde de devam ettiriyor. Nebati, iç talebin ve net dış talebin büyüme katkısına dikkat çekerek şunları kaydetti: "İlk çeyrekte, iç talebin büyüme katkısı 3,9 yüzde puan olurken net dış talep büyüme 3,5 yüzde puan katkı sağladı. Üretim kapasitemizin güçlenmesi açısından önem arz eden makine ve teçhizat yatırımları yüzde 10,5 artışla 10 çeyreklik artış eğilimini sürdürmüştür. Küresel ölçekte vuku bulan olaylar neticesinde girdi maliyetlerindeki artışlar üretimimiz üzerinde risk oluşturmamasına rağmen üretimi destekleyen politikalarımız sayesinde diğer ülkelerden pozitif ayrışmaya devam edeceğimize inanıyoruz."

Bakanlıktan yapılan yazılı açıklamada da, 2021 başından itibaren gerçekleşen dengeli büyüme kompozisyonunun 2022'nin ilk çeyreğinde de devam ettiği belirtilerek, makine ve teçhizat yatırımlarındaki artışın

devam etmesinin önümüzdeki dönem üretim kapasitemizin güçlenmesine açısından önem arz ettiğini kaydetti. Açıklamada, "İç ve dış talebin dengeli katkı verdiği büyüme kompozisyonunun 2022 yılının kalan döneminde de devam etmesi, sürdürülebilir büyüme ve makroekonomik dengeler açısından oldukça önemlidir" denildi.

2022'de küresel ticarete Ukrayna savaşı kaynaklı bir ivme kaybı görüleceği ve ihracatın ürün ve pazar çeşitlendirmedeki başanını ihracatın daha da kuvvetli seyredeceğine işaret ettiği vurgulanırken açıklamada şöyle denildi: "Turizmde ilk çeyrekteki olumlu görünümün yılın kalan döneminde de devam edeceği, bu durumun büyüme destekleyeceği öngörülmektedir. Yüksek katma değeri, sürdürülebilir, dengeli ve vatandaşlarımızla refahı artırarak büyüme performansını kalıcı hale getirmek en önemli hedeflerimizdendir."

REEL SEKTÖR BÜYÜMEYİ NASIL YORUMLADI

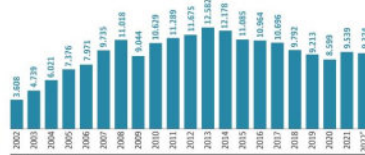
TOBB Başkan Rifat Hıscıoğlu: Maliyetlerdeki artış, tedbir sonlandırılmasına rağmen üretim, yatırım için var gücümüzde çalışıyoruz. Kapsayıcı, sürdürülebilir büyüme için en önemlileri enflasyonu odaklanmalıyız. El birliği, akıl birliği ile daha çok çalgına zamanı.

DEİK Başkan Nail Olpak: Büyüme negatif bir küresel ortamda dahi, yılın ilk çeyreğinde yüzde 7,3 oranında büyüme başkanı gösteren Türkiye, bu yıl da dünya ülkelerinden pozitif ayrışmaya devam ediyor. Bu güçlü büyüme ile yıl sonu hedefi yüzde 5

büyüme çok rahatlıkla yakalanabilir. **ASO Başkan Nurettin Özdemir:** Büyümenin topluma yansımaları da oldukça önemlidir. Burada büyümenin kalitesi ön plana çıkmaktadır. Çalışanların yaşamaları için birinci çeyrekte 935,5 liran, bu çeyrekte 931,5 seviyesine gerilemiş gelir adaneti açısından dikkat edilmesi gereken oldukça önemli bir husus olarak görülmektedir.

ATO Başkan Gürsel Baran: Pandemi sonrası küresel düzeyde çalışanlar devam ederken, reel sektörün üretim ve ihracat başanını katkısıyla sağlanan büyüme, Türkiye'yi pozitif ayırtacaktır. Dünya ekonomisi hem varlık birikimini koruyarak hem de skatından kosa sürede atlatılacağına ilişkin umut taşıyoruz.

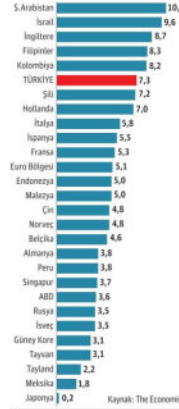
Yıllara göre kişi başı milli gelir (dolar)

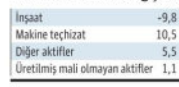
Çeyreklere göre büyüme (%)

Ülkelerde 1. çeyrek büyümesi (%)

Yatırımlar ne kadar değişti (%)

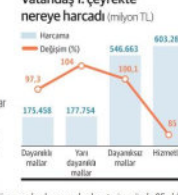
Büyüme 1. çeyrekte kim ne kadar katkı verdi

	Artış (%)	Ekisi (puan)
ÜRETİM		
Tarım	0,90	0,03
Sanayi	7,40	1,64
İmalat sanayi	7,60	1,39
İnşaat	-7,20	-0,40
Hizmetler	14,90	3,33
Bilgi-iletişim	16,80	0,55
Finans, sigorta	24,20	1,17
Gayrimenkul	5,40	0,46
İdari destek hizmet	8,90	0,44
Kamu yönetimi	5,20	0,60
Diğer hizmet	6,80	0,18
Vergi-sübvansiyon	-4,90	-0,56
HARCAMA		
Vatandaşın tüketimi	19,50	11,61
Devletin tüketimi	0,90	0,12
Toplam yatırımlar	1,10	0,28
İhracat	16,80	3,94
İthalat	2,30	-0,47
Stoklar	-	-8,18

Vatandaşın harcamaları ikiye katlandı

TÜİK verilerine göre cari fiyatlarla vatandaşın harcamalarında üç haneli artışlar yaşandı. Vatandaşın dayanışma malları harcamaları geçen yılın ilk çeyreğine göre yüzde 97,3 artarken dayanışma mallarıyla ilgili harcamalar yüzde 104 büyüyü. Dayanışma mallarıyla ilgili harcamalar yüzde 100,1 artış yaşandı. Hizmetler sektörüne yapılan harcamalarda artış ise yüzde 85 oldu.

Vatandaşın 1. çeyrekte nereye harcadı (milyon TL)

İşgücünün payında keskin düşüş sürüyor

TÜİK verilerine göre güçlü büyüme sağlansa da işgücünün bu hızlı büyümenin yarattığı katma değerden aldığı payla gerileme devam ediyor. İşgücü ödemelerinin Gayrisafi Katma Değer içerisindeki payı bu yıl ilk çeyrekte yüzde 31,5 oldu. 2020 ilk çeyrekte bu pay yüzde 39,1, 2021 ilk çeyrekte ise yüzde 35,5 seviyesindedir. Ekonomi Bakanlığı'nun açıkladığı payın düşmesine yönelik "Ücretleri kaybediyor, servetini saptırıyor" kazanıyor. Ücret artırlan enflasyonun arkasında kalıyor" yorumunu yaptı. İşgücü ödemelerinin aldığı paydaki yüksek düşüş ve yüksek enflasyon satın alma gücünde gerilemeyi de ortaya koyuyor. Öte yandan net işletme artırlaması gelirin payı ise geçen yılın ilk çeyreğinde yüzde 45,6 iken bu yıl ilk çeyrekte yüzde 47,5'e yükseldi.

Büyümede yavaşlama öngörülüyor

UZMANLAR, ilk çeyrek büyümesinin iç ve dış talepten kaynaklandığını ancak önümüzdeki çeyrelerde içsinden de büyüme sıyrılabileceğini değerlendiriyor. Özellikle yükselen enflasyonla tüketici güven endeksi, beyaz eşya satışları gibi endişe verici vatandaşın tüketiminde yavaşlama olduğunu ortaya koyarken bu durumun büyümenin kalıcılığı konusunda soru işaretleri yarattığını dile getirdi.

UZMANLAR VERİYİ NASIL YORUMLADI

İç talebi artırıcı politikalar olabilir
PİRİ REİS ÜNİVERSİTESİ PROF. DR. ERHAN ASLANOĞLU: Verilerde çok sürpriz olmadı. İhtiyaçlarımızın tahminleri doğru geldi, sanayi ve ihracat verileri bu boyutta büyümenin sinyalini veriyor. Aslında geçen yılın son çeyreğinde benzer bir yapıda büyümenin devam ettiğini görüyoruz, tüketim ve sanayi üretimi açısından. Burada özellikle hızlanan enflasyonun öne alınan talebi tüketime itmesi etkili olmuştur. İkinci hizmetler tarafından geçen yılın kapanmalarından dolayı da seneye çok daha güçlü devreye giriyor. Yatırım ve harca bulaşarak katma değere de yansıyor. Bu nedenle bizler için önemli olan, bu yılın ilk çeyreğinde de büyüme katkısını sürdürme. Bilgi iletişim sektöründe yüzde 16,8 büyümeye yüzde 0,55 puanlık katkı sağlarken, gayrimenkul sektöründe ise yüzde 5,4 büyümeye 0,46 puanlık katkı verdi. İdari destek hizmet sektöründe yüzde 8,9, kamu yönetimi yüzde 5,2 ve diğer hizmetler yüzde 6,8'lik ilk çeyrek büyüme oranlarına ulaştılar.

Turizm, yeme içme gibi sektörlerin geçen yılın baş etkisiyle daha hızlı büyümesi hizmetler sektöründe yüzde 14,9'luk bir büyüme sağladı. Türkiye büyümesine ise hizmetler sektöründen 3,33 puanlık katkı geldi. Geçen yıl yaşanan kapanmalar ve kıstalamalar nedeniyle hizmet sektöründe yıl boyunca baz etkisini göreceğiz. Bu nedenle hizmet sektöründe güçlü büyümenin önümüzdeki çeyrelerde de sürmesi bekleniyor. Finans sektörü ise ilk çeyrekteki güçlü karlılığı katma değere de yansıttı. Sektörde özellikle TÜFE'ye endeksli tahvillerin katkısıyla gelen rekor karlılık yaşanmıştı. Finans sektöründe bu

Net ihracat katkısı azalabilir
COFACE EKONOMİSTİ SELTEM İYİĞÜN: Büyüme en büyük katkıyı özel tüketim tarafından geldiğini görüyoruz. Bunun nedenlerinden biri, yüksek enflasyon nedeniyle tüketim harcamalarının bir kısmının öne çekilmesi olarak gösterilebilir. Senenin ilk çeyreğinde reel ihracatın, reel ithalattan daha fazla artması, ilk çeyrekte net ihracatın büyüme katkısının yüksek olmasına yardımcı oldu. Yatırım tarafında ise, kapasite kullanım oranlarının yüksek seyretmesi, artan finansman ve girdi maliyetlerine karşın, yatırımların devam etmesini sağlıyor. Ancak, önümüzdeki dönemde ihracatın devletin bütçesini desteklemeye yardımcı olacaktır. Dünya ekonomisi hem varlık birikimini koruyarak hem de skatından kosa sürede atlatılacağına ilişkin umut taşıyoruz.

NASIL BİR SEYİR İZLEYECEK?
TÜİK'in harcamaları yöntemiyle hesabı ise iç talebin yılın ilk çeyreğinde damga vurduğunu gösteriyor. Vatandaşın tüketim harcamaları yüksek enflasyonun talebi öne çekmesiyle yüzde 19,5'lik büyüme gösterdiği ilk çeyrekte. Bunun Türkiye ekonomisinin büyümesine katkısı 11,6 puan. Uzmanlar önümüzdeki çeyrelerde de iç talebin büyüme katkısının yavaşlamaya başladığını bekliyor. Ancak iç talebi artırıcı tedbirlerin alınması da muhtemel. Bunun yanında kamu yönetimi ise memurlara yönelik yılın ikinci yarısında uygulayabileceği zam geliyor. Maaş artışları yine talebin güçlü kalmasını sağlayabilir ancak sonuca daha yüksek enflasyon ve cari açık olarak geri dönebilir. Devletin tüketim harcamaları yüzde 0,9'luk büyüme gösterdi. Bunun büyüme katkısı 0,12 puan gibi düşük bir seviyeye oldu. Toplam yatırımlarda ise büyüme yüzde 1,1 ekonomiyeye katkı ise 0,28 puan. İhracat ilk çeyrekte savaşa rağmen güçlü seyrini korudu ve yüzde 16,8'lik büyüme gösterdi. İthalata ise yüzde 2,3'lük artış yaşandı. Böylece dış talebin ekonomik büyüme katkısı 3,47 puan oldu. Uzmanlara göre dış talebin seyrini hem savaşa hem de Av-

İç talepte yavaşlama görülmeye muhtemeldir
GEDİK YATIRIM EKONOMİSTİ SERKAN GÖNENLER: Güçlü bir şekilde devam eden ihracat ile birlikte fiyatların sürekli artacağı beklentisiyle öne çeken iç talep ekonomik aktiviteyi canlı tutmaya devam ediyor. İlerleyen süreçte, ana ihracat pazarımız Avrupa başta olmak üzere küresel ekonomide beklenen yavaşlama ihracat performansımızı olumsuz etkileyebilir. Öte yandan, TÜİK'deki değer kaybı ve enflasyonist eğilimlere bağlı olarak, yatırımların muhtemel özel düzenlemeleri iç talebi destekleyecek ekonomik aktiviteyi yaygınlaştırmaz. Bununla beraber, TÜİK'deki değer kayıplarını sıralamak üzere gündeme gelen enflasyon endeksi bono/ tahvil ürününün, tedavide çıkması halinde zaman içinde piyasaya faizlerin yılını baskılayabileceğini düşünüyoruz. Bu durum da, ekonomik aktiviteye ilerleyen aylarda daha sert bir yavaşlamaya neden olabilir.

rupa'nın büyümesine çok ilgili olacak. Parasal sıkılaştırma adımları da dış talebi düşürebilecek etkiler arasında. Analistler dış talebin artmasını değerlendirirken de olsa yıl boyu sürdüğünü tahmin ediyor.

STOKLAR BÜYÜMEYİ 8,18 PUAN GERİLETTİ
Harcama tarafından en dikkat çekici olan durum ise stok değişiminin Türkiye ekonomisindeki büyüme katkısının 8,18 puan aşağı çekmesi. Uzmanlar bunun yüksek tüketim stoklarının karışılmasına olarak yorumlarken önceki çeyrekte de stokların büyüme negatif katkı yaptığına hatırlattı.

İstanbul Sanayi Odası Başkanı **Erdal Bahçivan**, 2021'in **sanayi** devlerini açıkladı. Lider değişmedi TÜPRAŞ 136,8 milyar liralık satışla ilk sırada. Yine Koç Grubu şirketi Ford Otomotiv 67,3 milyar lirayla 2. oldu. Koç'un, Arçelik ve TOFAŞ'ı da ilk 10'da.

Azerbaycanlı Socar'ın şirketi Star

Rafineri üç sıra atlayarak 3. oldu. 2021'de yaşanan olumsuzluklar, **İSO 500** şirketlerinin faaliyet kârını engelleyemedi, kârlar yüzde 139 arttı.

9. sayfada

500 büyük sanayi kuruluşu kârlarıyla uçmuş Lider değişmedi: TÜPRAŞ

İstanbul Sanayi Odası (İSO), 'Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021' araştırması sonuçlarını açıkladı. Buna göre; 2021 yılında, üretimden satışlara göre en büyük kuruluş, önceki yıl olduğu gibi yine **Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. (TÜPRAŞ)** oldu. TÜPRAŞ, ilk sırayı 136,8 milyarlık satış geliriyle elde etti. TÜPRAŞ'ı, 67,3 milyar TL'lik satış geliri ile Ford ve 55,2 milyar TL'lik satış geliri ile Star Rafineri izledi.

İSO Odakule'de düzenlenen basın toplantısında **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan** tarafından açıklanan araştırma sonuçlarına göre; 2021 yılında üretimden satışlara göre en büyük kuruluş, önceki yıl olduğu gibi yine TÜPRAŞ oldu. Üretimden satışlara göre en büyük kuruluş 136 milyar 793 milyon TL ile TÜPRAŞ olurken 67 milyar 305 milyon TL ile Ford Otomotiv **Sanayi** A.Ş. ikinci, 55 milyar 187 milyon TL ile Star Rafineri üçüncü, 46

milyar 152 milyon TL ile Toyota Otomotiv dördüncü ve 38 milyar 669 milyon TL ile İskenderun Demir ve Çelik beşinci sırada yer aldı.

10 YILIN EN GÜÇLÜ PERFORMANSI

İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, verilerle ilgili şu değerlendirmeyi yaptı:

"**Türkiye** ekonomisi, geçen yıl dünya genelinin çok üzerinde gerçekleşen yüzde 11'lik büyüme ile son 10 yılın en güçlü performansını sergiledi. **İSO 500**'ün ihracat rakamlarında da görüleceği üzere bu durum, özellikle dış talepteki artıştan kaynaklandı. Genişleyen iç talep de ekonomik büyümeyi destekledi. **Sanayi** sektörü yüzde 16,6, imalat **sanayi** de yüzde 17,2 artışla büyümeye en yüksek katkıyı sağladı."

BÜYÜMEDE ENFLASYON ETKİSİ

Araştırma sonuçlarına göre; **Türkiye**'nin 500 büyük **sanayi** kuruluşunun üretimden satışları, 2020'deki 1,2 trilyon lira olan seviyesinden, yüzde 73,8'lik artışla 2021 yılında 2 trilyon lirayı geçti. Artışın yüksek olmasında, ihracattaki güçlü büyüme ile döviz kurları ve enflasyondaki hareketlenme etkili oldu.

FAALİYET KÂRI YÜZDE 139 ARTTI

Araştırmaya göre; **İSO 500**'ün 2021'de faaliyet kârı, yüzde 139 oranında artarak 143 milyar liradan 342 milyar liraya çıktı. Böylece faaliyet kârlılığı, 4 puan artışla yüzde 14,8'e yükseldi. FAVÖK kârlılığı, 3,6 puan artışla yüzde 17,5'e çıktı. Vergi öncesi kâr ve zarar toplamı ise yüzde 137 artarak 92,5 milyar liradan 219 milyar liraya yükseldi. Bu gelişme, satış kârlılığını

2,5 puan artışla yüzde 9,5'e taşıdı.

FİNANSMAN GİDERİ VE KDV YÜKÜ ARTTI

İSO 500'ün 2021'de faaliyet kârı, yüzde 139 oranında artarak 342 milyar liraya çıktı. Finansman giderleri ise Türk Lirası'ndaki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faiz oranlarındaki yükselişin etkisiyle yüzde 135 oranında artarak 209 milyar liraya yükseldi. Öz kaynaklar 407 milyar liradan 624 milyar liraya yükselerek yüzde 53 artarken toplam borçlar 881 milyar liradan 1,5 trilyon liraya çıkarak yüzde 71 büyüdü. **İSO 500**'ün üzerindeki devreden KDV yükü, yüzde 91 gibi büyük bir artışla 24 milyar liraya yaklaştı. Kâr eden kuruluş sayısı 405 olurken faiz, amortisman ve vergi öncesi kâr elde eden firma sayısı ise 489 oldu.

İSO 500 devler liginde lider yine TÜPRAŞ

İSO, sanayinin devlerini açıkladı. Türkiye sanayisinin en büyüğü yine TÜPRAŞ oldu. 500 büyük kuruluş üretimden satışlarını 2 trilyon liraya taşıdı

İSTANBUL Sanayi Odası'nın (İSO), Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2021 Araştırması açıklandı. İSO 500'de üretimden satışlar 2021 yılında yüzde 73,8 artışla 2 trilyon TL'yi aştı. 2021 yılında ihracat yüzde 33,9 artışla 85,8 milyar dolara ulaştı. Şirketlerin faaliyet karı yüzde 139 artışla 342 milyar TL'ye yükseldi. 2021 yılında sanayicinin borç/özkaynak yapısında toplam borçların payı ilk kez yüzde 70'i aştı.

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, Türkiye ekonomisinin geçen yıl dünya genelinin çok üzerinde gerçekleşen yüzde 11'lik büyüme ile son 10 yılın en güçlü performansını sergilediğini, İSO 500'ün ihracat rakamlarında da görüleceği üzere bunun özellikle dış talepteki artıştan kaynaklandığını dikkat çekti.

TÜPRAŞ LİDERLİĞİ BIRAKMIYOR

2021 yılında Tüpraş, üretimden satışlarda 136,8 milyar lirayla en büyük sanayi kuruluşu unvanını korudu. Tüpraş'ı 67,3 milyar TL'lik satış geliri ile Ford, 55,2 milyar TL'lik satış geliri ile Star Rafineri izledi.

ÜRETİMDEN SATIŞLARDA REKOR ARTIŞ

Araştırma sonuçlarına göre, Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşunun üretimden satışları 2020'deki 1,2 trilyon lira olan seviyesinden, yüzde 73,8'lik artışla 2021 yılında 2 trilyon lirayı geçti. Artı-

2021 Yılı'nın En Büyük 10 Sanayi Kuruluşu

2020 Sıra No	2021 Sıra No	Kuruluş	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
1	1	Tüpraş	136.793.346.358
2	2	Ford Otomotiv	67.305.202.746
6	3	Star Rafineri	55.187.004.901
4	4	Toyota Otomotiv	46.152.742.040
10	5	İskenderun Demir ve Çelik	38.669.497.386
5	6	-	-
9	7	Ereğli Demir ve Çelik	36.787.827.783
7	8	Arçelik	35.788.965.875
3	9	Oyak-Renault	34.413.732.641
8	10	Tofaş	26.566.750.666

şın yüksek olmasında ihracattaki güçlü büyüme ile döviz kurları ve enflasyondaki hareketlenme etkili oldu

FAALİYET KÂRI 342 MİLYAR LİRAYA ÇIKTI

İSO 500'ün 2021'de faaliyet karı yüzde 139 oranında artarak 143 milyar liradan 342 milyar liraya çıktı. Böylece faaliyet karlılığı 4 puan artışla yüzde 14,8'e yükseldi. Benzer şekilde faiz, amortisman ve vergi öncesi kar da yüzde 120'ye yakın bir artışla 185 milyar liradan 405 milyar liraya sıçradı.

Anadolu payını artırıyor

İSO 500'de yer alan kuruluşların bağlı olduğu oda bilgilerine göre 500 büyüklerde ağırlık Anadolu lehine geliyor. Sayısal olarak düşüş eğiliminde olmasına karşın en büyük pay 158 firma ile halen İstanbul Sanayi Odası'na ait. İstanbul'u 41 kuruluş ile Kocaeli, 40 kuruluş ile Ege Bölgesi Sanayi Odası izledi. Liste Ankara, Gaziantep, Kayseri ve Bursa olarak devam etti.

FINANSMAN GİDERLERİ ARTTI

İSO 500'ün finansman giderleri Türk lirasındaki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faiz oranlarındaki yükselişin etkisiyle yüzde 135 oranında artarak 89 milyar liradan 209 milyar liraya yükseldi. Finansman giderlerinin faaliyet karına oranı hafif düşüşe rağmen son yıllarda olduğu gibi yüzde 60'ın üzerinde kaldı.

TOPLAM BORÇ BÜYÜDÜ

İSO 500'ün ana bilanço göstergesine göre, 2021 yılında İSO 500'ün aktif toplamı yüzde 65,4 artarak 1,3 trilyon liradan 2,1 trilyon liraya yükseldi. Özkaynaklar 407 milyar liradan 624 milyar liraya yükselerek yüzde 53 artarken, toplam borçlar 881 milyar liradan 1,5 trilyon liraya çıkarak yüzde 71 büyüdü.

KDV YÜKÜ ARTTI

İSO 500'ün üzerindeki devreden KDV yükü yüzde 91 gibi büyük bir artışla 24 milyar liraya yaklaştı. Kar eden kuruluş sayısı 405 oldu.

İSO 500 dış taleple büyüdü

■ İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO), Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2021 Araştırması açıklandı. İSO 500'de üretimden satışlar geçen yıl yüzde 73,8 artışla 2 trilyon TL'yi aştı. 2021 yılında ihracat yüzde 33,9 artışla 85,8 milyar dolara ulaştı. Şirketlerin faaliyet karı yüzde 139 artışla 342 milyar TL'ye yükseldi. İSO 500'de yer alan kuruluşların bağlı olduğu oda bilgilerine göre sıralanması sonucu sanayideki ağırlığın Anadolu lehine geliştiği görüldü. 2021 yılında Tüpraş, üretimden satışlarda 136,8 milyar lirayla en büyük sanayi kuruluşu unvanını korudu. Tüpraş'ı 67,3 milyar TL'lik satış geliri ile Ford, 55,2 milyar TL'lik satış geliri ile Star Rafineri izledi. İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan, Türkiye ekonomisinin geçen yıl dünya genelinin çok üzerinde gerçekleşen yüzde 11'lik büyüme ile son 10 yılın en güçlü performansını sergilediğini, İSO 500'ün ihracat rakamlarında da görüleceği üzere bunun özellikle dış talepteki artıştan kaynaklandığına dikkat çekti. – EKONOMİ SERVİSİ

500 SANAYİ DEVİNDEN 2 TRİLYONLUK SATIŞ

2021'İN
SAMPİYONLARI
BELLİ OLDU

Istanbul Sanayi Odası, Türkiye'nin en büyük 500 kuruluşu 2021 listesini açıkladı. Tüpraş, üretimden satışlarda 139 milyar lirayla en büyük sanayi kuruluşu unvanını korudu. 500 kuruluşun toplam satışları yüzde 73.8 artışla 2 trilyon TL'yi aştı.

10 YILIN EN GÜÇLÜSÜ

Türkiye ekonomisi geçen yıl dünya genelinin çok üzerinde gerçekleşen yüzde 11'lik büyüme ile son 10 yılın en güçlü performansını sergilemişti. Bu büyümede dış talep yani ihracat etkili olmuştu. İhracatta yüksek artışı sağlayan ise Türk sanayisinin dünya genelindeki alıcılar için önemli bir alternatif üretici olarak öne çıkmasıydı. 2021'deki bu durum sanayicilerin satışlarına da yansdı.

REKOR BAŞARI

Istanbul Sanayi Odası'nın (ISO) dün açıkladığı 'Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması-2021' sonuçlarına göre; 2020'deki satışları 1.2 trilyon lira olan sanayi devlerinin 2021 satışları ise yüzde 73.8'lik artışla 2 trilyon lirayı geçti. ISO 500'ün ihracatı ise yüzde 33.9'luk artışla 85.8 milyar dolara ulaştı ve rekor kırdı. Aynı dönemde ISO 500'ün faaliyet kârı yüzde 139 oranında artarak 342 milyar liraya çıktı.

TUPRAS YINE LİDER

Araştırmaya göre, Türkiye Petrol Rafinerileri AŞ (Tüpraş), üretimden satışlarda 139 milyar lirayla en büyük sanayi kuruluşu unvanını korudu. Tüpraş'ı 67.3 milyar liralık satış geliri ile Ford izledi. Star Rafineri AŞ üç basamak yükselerek 3'üncü sıraya yerleşti. 6'ncı sıradaki şirketin ismi açıklanmadı ancak bu şirketin geçen yıl 5'inci sırada olan ve yine ismi açıklanmayan İstanbul Altın Rafinerisi olduğu ifade ediliyor.

POZİTİF AYRISTI

Erdal Bahçivan

Sanayi sektörünün yüzde 16.6, İmalat sanayinin ise yüzde 17.2 büyüyerek ekonominin genelinden pozitif ayrıştığını ve büyümeye de en yüksek katkıyı sağlayan sektör olduğunu dile getiren ISO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, şunları söyledi: "Sanayi sektörünün sürükleyici rolü, her ay açıkladığımız İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI'nin geçen yılki verilerinde de zaten görülüyordu.

Türkiye İmalat PMI verileri 2021 yılında tam kapanma ve bayram tatilinin denk geldiği mayıs ayı dışında tüm aylarda eşik değer 50'nin üzerinde seyretti. Endeksin yıl ortalaması da 52.1 olarak gerçekleşti. Dolayısıyla İmalat PMI, yaşanan güçlü büyümenin sinyalini bizlere önceden vermişti."

757 BİN ÇALIŞANI VAR

ISO 500'de araştırma-geliştirme (Ar-Ge) harcaması yapan kuruluş sayısı 2021'de 265 olurken, Ar-Ge harcamaları anket verileri ile yaklaşık 9 milyar lira düzeyinde gerçekleşti. Bu durum 2020'ye göre yaklaşık yüzde 44 artışa işaret etti. ISO 500'ün istihdamı da 2021 yılında yüzde 5.6

artarak 757 bin 24 kişiye yükseldi. Aynı yılda ödenen maaş ve ücretlerdeki artış ise yüzde 33 oldu. ISO 500'ün özkaynakları 407 milyar liradan 624 milyar liraya yükselerek yüzde 53 artarken, toplam borçlar 881 milyar liradan 1.5 trilyon liraya çıkarak yüzde 71 büyüdü.

EN BÜYÜK 20 KURULUŞ

2021	2020	Firma	Üretimden satış (Net/TL)
1	1	Tüpraş	136.793.346.358
2	2	Ford Otomotiv	67.305.202.746
3	6	Star Rafineri	55.187.004.901
4	4	Toyota Otomotiv	46.152.742.040
5	10	İsdemir	38.669.497.386
6	5		
7	9	Erdemir	36.787.827.783
8	7	Arçelik	35.788.965.875
9	3	Oyak-Renault	34.413.732.641
10	8	TOFAS	26.566.750.666
11	12	İçdaş Çelik	25.762.339.864
12	13	Çolakoğlu Metalurji	25.489.775.154
13	14	Hyundai Assan	21.412.219.022
14	16	Tosçelik	20.571.898.572
15	23	Pekim	19.494.418.509
16	15	Mercedes-Benz Türk	19.153.288.550
17	11	Aselsan	18.136.907.204
18	20	Vestel Beyaz Eşya	17.393.409.438
19	17	BSH Ev Aletleri	15.188.612.034
20	38	Sasa	15.147.767.420

500 devin üretimden satışı % 73 arttı

Erdal Bahçivan

■ **İSTANBUL Sanayi Odası**'nın (İSO) hazırladığı "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2021 Araştırması"nın sonuçları açıklandı. İSO Başkanı **Erdal Bahçivan** tarafından açıklanan araştırmaya göre; en büyük 500 sanayi kuruluşunun üretimden satışları geçen yıl 2020'ye göre

yüzde 73.8 artarak 2.05 trilyon lira oldu. TÜPRAŞ, üretimden satışlarda 136.8 milyar lirayla listede ilk sırayı aldı. İSO 500'ün ihracatı 2021'de yüzde 33.9'luk artışla 85.8 milyar dolara ulaştı. En büyük 500 sanayi şirketinin faaliyet kârı geçen yıl yüzde 139 artarak 342 milyar liraya çıktı.

DÖVİZ-ENFLASYON FIRLADI, İHRACATIN DA DESTEĞİYLE SATIŞLARDA REKOR YÜKSELİŞ YAŞANDI

Türkiye'nin en büyüğü TÜPRAŞ

Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşu listesinde TÜPRAŞ, zirvedeki yerini 2021'de de korurken, **İSO Başkanı Erdal Bahçivan**, 500 firmanın üretimden satışlarının yüzde 73,8'lik artışla 2 trilyon lirayı aştığını, bunda ihracattaki güçlü büyüme ile döviz kurları ve enflasyondaki hareketlenmenin etkili olduğunu söyledi.

Önder Çelik İSTANBUL

■ İstanbul Sanayi Odası (İSO), Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması'nın 2021 sonuçlarını açıkladı. Araştırmaya göre, 2021'de üretimden satışlara göre en büyük kuruluş 136 milyar 793 milyon TL'yle TÜPRAŞ oldu. İkinci 67 milyar 305 milyon TL ile Ford Otomotiv, üçüncü 55 milyar 187 milyon TL ile Star Rafineri oldu. İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, 500 büyük sanayi kuruluşunun üretimden satışlarının yüzde

73,8'lik artışla 2021'de 2 trilyon lirayı geçtiğini ifade ederek "Artışın yüksek olmasında ihracattaki güçlü büyüme ile döviz kurları ve enflasyondaki hareketlenme etkili oldu. İSO 500'ün üretimden satışlarında bundan daha yüksek oranlı artışların son olarak 1992-1997 dönemindeki yüksek enflasyon ortamında gerçekleştiği görüldü. Yıllık artış oranları o yıllarda da yüzde 78 ile yüzde 112 aralığında seyretmişti. İSO 500'ün ihracatı da yüzde 33,9'luk artışla 85,8 milyar dolara ulaştı. İhracat artışı, Türkiye genelinin 1,1 puan üzerinde gerçekleşti" açıklamasını yaptı. Araştırmaya göre İSO

500'ün 2021'de faaliyet kârı yüzde 139 artarak 342 milyar liraya çıktı. Faiz, amortisman ve vergi öncesi kâr da yüzde 120'ye yakın artışla 405 milyar liraya çıktı. İSO 500'ün toplam borçları 881 milyar liradan 1,5 trilyon liraya çıkarak yüzde 71 büyürken, kâr eden kuruluş sayısı 405 oldu. Orta-düşük ve orta-yüksek teknolojilerin payı da yüzde 53'lerden yüzde 60'lara yükseldi. AR-GE harcamaları yüzde 44 artışla 9 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. İSO 500'ün istihdamı da 2021'de yüzde 5,6 artarak 757 bin 24 kişiye yükseldi. Ödenen maaş ve ücretlerdeki artış ise yüzde 33 oldu.

İLK 10 SANAYİ KURULUŞU

2021	2020	Kuruluş	Üretimden Satışlar (Milyar TL)
1	1	TÜPRAŞ	136,7
2	2	Ford	67,3
3	6	Star Rafineri	55,1
4	4	Toyota	46,1
5	10	İskenderun Demir-Çelik	38,6
6	5		-
7	9	Ereğli Demir-Çelik	36,7
8	7	Arçelik	35,7
9	3	Oyak-Renault	34,4
10	8	TOFAŞ	26,5

TÜPRAŞ BİR KEZ DAHA EN BÜYÜK

İSTANBUL Sanayi Odasının

hazırladığı "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2021 Araştırması"na göre, Türkiye Petrol Rafinerileri AŞ (TÜPRAŞ), üretimden satışlarda 136,8 milyar lirayla en büyük sanayi kuruluşu olma unvanını korudu. [Sayfa 7](#)

TÜPRAŞ BİR KEZ DAHA EN BÜYÜK

İstanbul Sanayi Odasının hazırladığı "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2021 Araştırması"na göre, Türkiye Petrol Rafinerileri AŞ (TÜPRAŞ), üretimden satışlarda 136,8 milyar lirayla en büyük sanayi kuruluşu olma ünvanını korudu.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, düzenlediği basın toplantısında, İSO'nun "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasının sonuçlarını açıkladı.

Araştırmaya göre, TÜPRAŞ üretimden satışlarda 136,8 milyar lirayla listede ilk sırayı alırken, Ford Otomotiv 67,3 milyar lirayla yine ikinci sırada yer aldı.

Bu yıl üçüncü sırada yer alan sanayi kuruluşu değişti. Geçen yıl Oyak-Renault'nun yer aldığı üçüncü basamağa 55,2 milyar liralık üretimden satışla üç sıra birden yükselen "Star Rafineri" yükseldi.

Star Rafineri'yi 46,2 milyar liralık üretimden satışla "Toyota Otomotiv" takip ederken, beşinci basamakta 38,7 milyar lirayla geçen yıl listenin 10. sırasında yer alan "İskenderun Demir ve Çelik" yer aldı.

Altıncı sıradaki şirket isiminin açıklanmasını istemeyen, "Ereğli Demir ve Çelik" 36,8 milyar lirayla 7'nci, "Arçelik" 35,8 milyar lirayla 8'inci, Oyak-Renault 34,4 milyar lirayla 9'uncu, Tofaş 26,6 milyar lirayla 10'uncu oldu.

Türkiye'nin 500 büyük sanayi kuruluşunun üretimden satışları geçen yıl 2020'ye göre yüzde 73,8 artarak 2,05 trilyon liraya ulaştı. Artışın yüksek olmasında, ihracattaki güçlü büyüme ile döviz kurları ve enflasyonundaki hareketlenme etkili oldu. 2021 tüketici enflasyonundan arındırıldığında üretimden satışların reel olarak önceki yıla göre yüzde 27,1 ile oldukça yüksek bir artış sergilediği görüldü.

İSO 500'ün ihracatı 2021'de yüzde 33,9'luk artışla 85,8 milyar dolara ulaştı. Söz konusu şirketler, Türkiye ihracatının yüzde 38,1'ini, sanayi ihracatının ise yüzde 39,4'ünü gerçekleştirdi.

FAALİYET KARINDA YÜZDE 139'LUK ARTIŞ

En büyük 500 sanayi şirketinin faaliyet kan geçen yıl yüzde 139 artarak 342 milyar liraya, faiz, amortisman ve vergi öncesi kan yüzde 120'ye yakın yükselişle 405 milyar liraya, FAVÖK karlığı 3,6 puan artışla yüzde 17,5'e çıktı. Vergi öncesi kar ve zarar toplamı ise yüzde 137 artarak 219 milyar liraya yükseldi. Bu gelişme, satış karlılığını 2,5 puan artışla yüzde 9,5'e taşıdı.

Geçen yıl öz kaynaklar 624 milyar liraya yükselerek yüzde 53 artarken, toplam borçlar yüzde 71 yükselişle 1,5 trilyon liraya çıktı.

405 ŞİRKET KAR ETTİ

Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşu içerisinde 2021'de 405 şirket kar etti. Faiz, amortisman ve vergi öncesi kar elde eden firma sayısı ise 489 oldu.

Geçen yıl yaratılan katma değer içerisinde en yüksek payı yüzde 33,3 ile düşük teknoloji yoğunluklu sanayiler almaya devam ederken, bu rakamın son 3 yılda yüzde 40'larda düşmesi olumlu bir gelişme olarak öne çıktı. Orta-düşük ve orta-yüksek teknolojilerin payı yüzde 60'lara yükseldi.

Yüksek teknoloji yoğunluklu sanayilerin payı ise yüzde 6,4'ten yüzde 6,1'e geriledi. Bu veri, sanayinin yüksek teknolojiye geçiş ihtiyacının sürdürülebilir olduğunu gösterdi.

İSTİHDAM VE MAŞLAR ARTTI, YABANCI KURULUŞ SAYISI AZALDI

İSO 500'ün üzerindeki devreden KDV yükü yüzde 91 artışla 24 milyar liraya yaklaştı.

En büyük 500'ün istihdamı 2021'de yüzde 5,6 artarak 757 bin 24 kişiye yükseldi. Ödenen maaş ve ücretlerdeki artış ise yüzde 33 civarında gerçekleşti. Bu şirketler içerisindeki yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısı 1 adet azalarak 109'a indi.

EN YÜKSEK ŞİRKET SAYISI İSTANBUL'DAN

Geçen yıla ilişkin araştırmada sanayinin Anadolu lehine geliştiği görüldü. 500 büyük şirket arasında başı 158 firma ile İstanbul Sanayi Odası çekerken, İSO'yu, 41 kuruluşla Kocaeli Sanayi Odası ve 40 şirketle Ege Bölgesi Sanayi Odası izledi.

Ankara Sanayi Odası ve Gaziantep Sanayi Odası'ndan 33'er kuruluş listeye girerken, Kayseri Sanayi Odası'ndan 18, Bursa Ticaret ve Sanayi Odası'ndan 16 şirket araştırmada kendine yer buldu.

Üretimden satışlara göre en yüksek paya sahip olan sektör yüzde 26,4 ile "ana metaller ve makine imalat sanayi" olurken, ikinci sırada yüzde 19,9 ile "kimyasal ürünler, plastik ve kauçuk ürünleri", üçüncü sırada da yüzde 15,4 ile "kara, deniz taşıtları ve yan sanayi" yer aldı.

HEM KARLILIK HEM DE FİNANSMAN GİDERLERİ ARTTI

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, faaliyet kan yüzde 139 artarak 342 milyar liraya çıkan İSO 500'ün üretim faaliyeti dışı gelirlerdeki artışın karlılığa pozitif katkı yaptığını söyledi.

Bahçivan, "İSO 500'ün diğer faaliyetlerinden oluşan gelir ve karları 579 milyar lira iken, gider ve zararları 482 milyar lira olarak gerçekleşti. Bu iki rakam arasındaki fark alındığında, İSO 500'ün 97 milyar liralık üretim faaliyeti dışı net gelir elde ettiği görülüyor." ifadelerini kullandı.

"İSO 500'ün finansman giderleri Türk lirasındaki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faiz oranlarındaki yükselişin etkisiyle yüzde 135 artarak 89 milyar liradan 209 milyar liraya yükseldi." diyen Bahçivan, faaliyet karındaki artışın yüzde 139 ile daha yüksek gerçekleştiğini, finansman giderlerinin faaliyet karına oranının hafif düşüşüne rağmen yüzde 60'ın üzerinde kaldığını anlattı.

"ÖZKAYNAKLAR TOPLAM KAYNAKLAR İÇERİSİNDEKİ EN DÜŞÜK PAYI ALDI"

Bahçivan, en büyük 500 şirketin dönen varlıklarının yüzde 74 artışıyla 1,4 trilyon liraya, duran varlıkların yüzde 51 yükselişle 706 milyar liraya yükseldiğini söyledi.

Geçen yıl özkaynakların 624 milyar liraya, toplam borçların ise 1,5 trilyon liraya çıktığını dile getiren Bahçivan, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Sanayinin borç-özkaynak ilişkisini ortaya koyan bu tablo, son yıllarda kaynak yapısının özkaynaklar aleyhine bozul-

Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşları

İSO'nun Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2021 Araştırması'na göre, TÜPRAŞ, üretimden satışlarda 136,8 milyar lirayla en büyük sanayi kuruluşu oldu

duğünü gösteriyor. 2015'te ilk kez yüzde 60'ların üzerine çıkan borçların payı, 2019 ve 2020'de yüzde 68,4'e kadar yükselmişti. 2021'de ise toplam borçların payı 2,3 puan daha artarak ilk kez yüzde 70 sınırını aştı ve böylece özkaynakların payı yüzde 29,3'e geriledi. Böylece toplam kaynaklar içerisinde borçlar şimdiki kadarki en yüksek, özkaynaklar ise en düşük payı aldı."

Bahçivan, borçların alt kalemleri incelendiğinde, mali borçların yüzde 59 artışla 796 milyar liraya, diğer borçların da yüzde 86,5 yükselişle 711 milyar liraya ulaştığını, mali borçların toplam borçlar içindeki payının yüzde 57'den yüzde 53'e indiğini, diğer borçların payının ise yüzde 47'ye yükseldiğini söyledi.

Erdal Bahçivan, kısa vadeli mali borçların toplam içindeki payının yüzde 42,8 seviyesinde gerçekleştiğini bildirdi.

"AR-GE HARCAMASI YÜZDE 44 ARTTI"

Erdal Bahçivan, İSO 500 üzerinde 24 milyar liraya ulaşan devreden KDV yüküne ilişkin, "Biz bu döngüyü, sık sık vurguladığımız gibi sanayi kuruluşlarımızın, giderek artan yatırım ve işletme sermayesi ihtiyacına karşın, devlete sıfır faiz ve sonsuz vade ile borç vermesi olarak tanımlıyoruz. Ne yazık ki bu döngü 2021'de de azalmak yerine artarak

devam etmiş." değerlendirmesinde bulundu.

İSO 500'de AR-GE harcaması yapan kuruluş sayısının 271'den 265'e gerilediğini ifade eden Bahçivan, AR-GE harcamalarının yüzde 44 artışla yaklaşık 9 milyar TL düzeyinde gerçekleştiğini bildirdi.

Söz konusu şirketler arasında 65'inin halka açık olduğunu aktaran Bahçivan, Türkiye genelinde son dönemde arıtar halka arzlarını listeye yansımadağını anlattı.

Bahçivan, "(Halka açıklık) İSO 500 kuruluşlarının henüz çok azı bu yöntemi kullanıyor. 2021'de bu sayının 65 olduğunu gösteriyor. 2021'de halka açılmaları yaşanan önemli artışa rağmen bunun İSO 500'e yansımaması dikkat çekici" değerlendirmesini yaptı.

"TÜRKİYE YENİ NESİL SANAYİ ANLAYIŞINI BENİMSEMELİ"

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Bahçivan, İSO 500 araştırmasının; nitelikli ve sürdürülebilir bir sanayi üretiminin ne kadar önemli olduğunu gerçeğini bir kez daha ortaya koyduğunu vurguladı.

Artık tüm dünyada 21. yüzyıla özgü yeni bir üretim ekonomisinin önem kazandığını dile getiren Bahçivan, şu açıklamalarda bulundu: "Yeni üretim anlayışı yüksek katma değerli, ileri teknolojiye dayalı, verimli, çevreye duyarlı, dışa bağımlılığı azaltan, güvenli

ve sürdürülebilir üretimi esas alıyor. Yeni üretim çağına çevik, yaygın ağa sahip, bilgiyi kullanabilen, farklı küresel piyasalara çalışan şirketler damga vuracak.

Bugün olduğu gibi gelecekte de ülkeler katma değerli istihdam yaratmak ve küresel çapta üretim ve inovasyon ekosistemlerine liderlik edebilmek için yarışmaya devam edecek. Bu dönemin en büyük dönüştürücü gücü hiç kuşkusuz teknoloji. Daha birkaç yıl önce hayal bile edemeyeceğimiz teknolojik gelişmelere tanık oluyoruz."

Bahçivan, dünya boylesine değişirken Türkiye'nin de yeni nesil sanayi anlayışını benimsemesi ve bu doğrultuda bir dönüşüme kendini hazırlaması gerektiğini söyledi.

"YETENKLERİN VE VERİMLİLİĞİN ÖNE ÇIKARILDIĞI ÜRETİM MODELİNE GEÇMELİYİZ"

Erdal Bahçivan, küresel değer zincirindeki bu yeniden yapılanmanın gerisinde kalmak istemiyorlarsa değişimi iyi anlamaları ve hızlı aksiyon almaları gerektiğini belirterek, "Bu bağlamda çevreye duyarlı, sürdürülebilir, teknoloji odaklı, yeteneklerin ve verimliliğin öne çıkarıldığı bir üretim modeline geçmemiz gerekiyor." diye konuştu.

Denge, sürdürülebilir, kaliteli ve kapsayıcı büyüme hedefinin, kişi başına gelirin artması kadar Türkiye'nin orta gelir tuzağından kurtulması için de elzem olduğunu vurgulayan Bahçivan, İSO olarak, sanayinin bu dönüşümü doğru ve verimli şekilde yapabilmemesinin rehberi olmayı amaçladıklarını söyledi. Bahçivan, küresel düzeyde rekabet gücünü artırmış bir Türkiye için ellerini taşın altına koyduklarını kaydederek, bu anlayış doğrultusunda yaptıkları çalışmalarından bahsetti.

Erdal Bahçivan, "İSO 500'ün 2021 performansını, sorunlara ve yaşanan krizlere rağmen güçlü bir üretim yapımız ve üretmek arzusunun sahip sanayicilerimiz olduğunun en somut göstergesi olarak da görülmelidir. Dünyada eşine tarihte az rastlanan, ekonomiye insanları içeriye kapatan, üretimin ve tüketimin adeta bir biçim gibi kesildiği pandemi kaynaklı krizden ardından sanayinin ortaya koyduğu bu performans her türlü takdirde şayandır." ifadelerini kullandı.

Sanayici pandemide kazanmasını bildi

Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu
Araştırması sonuçlarına göre, pandemi yılı olan 2021'de firmaların üretimden satışları yüzde 73.8'lik artışla 2 trilyon lirayı geçti. Geçen yıl 500 büyük kuruluşun faaliyet kârı da yüzde 139 yükselişle 342 milyar liraya çıktı. Bu kuruluşların gerçekleştirdiği ihracat da yüzde 33,9'luk artışla 85,8 milyar dolara ulaştı.

EKONOMİ SERVİSİ - İSTANBUL

İstanbul Sanayi Odası (İSO), sanayi sektörünün devler liginin belirleyen ve 1968 yılından bu yana aralıksız yapılan "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması"nın 2021 yılı sonuçlarını açıkladı. Buna göre pandemi yılı olan 2021'de 500 sanayi kuruluşunun üretimden satışları yüzde 73,8 artışla 1,2 trilyon liradan 2 trilyon liranın üzerine çıktı. Artışın yüksek olmasında ihracattaki güçlü büyüme ile döviz kurları ve enflasyondaki hareketlenme etkili oldu.

İHRACAT REKORA KOSTU

İSO 500'ün ihracatı da yüzde 33,9'luk artışla 85,8 milyar dolara ulaştı. **İSO 500**'ün ihracat artışı, Türkiye genelinin 1,1 puan üzerinde gerçekleşti. Böylece hem Türkiye hem de **İSO 500** ihracatı tarihsel rekor kırdı. Araştırmaya göre **İSO 500**'ün 2021'de faaliyet kârı yüzde 139 oranında artarak 143 milyar liradan 342 milyar liraya çıktı. Böylece faaliyet kârlılığı 4 puan artışla yüzde 14,8'e yükseldi. Benzer şekilde faiz, amortisman ve vergi öncesi kâr da yüzde 120'ye yakın bir artışla 185 milyar liradan 405 milyar liraya sıçradı. Bunun sonucunda FAVÖK kârlılığı 3,6 puan artışla yüzde 17,5'e çıktı. Vergi öncesi kâr ve zarar toplamı ise yüzde 137 artarak 92,5 milyar liradan 219 milyar liraya yükseldi. Bu gelişme satış kârlılığını 2,5 puan artışla yüzde 9,5'e taşıdı.

İSTİHDAM YUZDE 5.6 ARTTI

İSO 500'de AR-GE harcaması yapan kuruluş sayısı 2021'de 265 olurken, AR-GE harcamaları anket verileri ile yaklaşık 9 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Bu

TÜMOSAN İLK 500'DE

Albayrak Şirketler Grubu bünyesinde bulunan ve dizel motor ile traktör üretimi gerçekleştiren Tümösan Motor ve Traktör Sanayi, Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşu listesinde yer aldı. Listede 493'üncü sırada bulunan Tümösan'ın 2021 yılında üretimden satışları 992 milyon 253 bin 801 lira olarak gerçekleşti. Bu dönemde aktif toplamı 1 milyar 212 milyon 973 bin 211 liraya, özkaynakları ise 349 milyon 2394 bin 406 liraya çıkan Tümösan'ın net kârı ise 111 milyon 555 bin 727 lira oldu. Şirketin net kârlılığa 500 sanayi kuruluşu arasında 297'nci sırada yer alması dikkat çekti. Geçen yıl 3 milyon 147 bin dolarlık ihracat gerçekleştiren şirkette 415 kişi çalışıyor.

durum 2020'ye göre yaklaşık yüzde 44'lük artışa işaret etti. **İSO 500**'ün istihdamı da 2021 yılında yüzde 5,6 artarak 757 bin 24 kişiye yükseldi. Aynı yılda ödenen maaş ve ücretler ise yüzde 33,4 artarak yüzde 73,4 milyar liradan 104,4 milyar liraya çıktı. Yine **İSO 500** içinde yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısı 1 adet daha azalarak 109'a indi.

2.1 TRİLYONLUK AKTİF

İSO 500'ün ana bilanço göstergesine göre, 2021 yılında **İSO 500**'ün aktif toplamı yüzde 65,4 artarak 1,3 trilyon liradan 2,1 trilyon liraya yükseldi. Aktifler içerisinde ana kalemlerde dönen varlıklar yüzde 74 artışla 821 milyar liradan 1,4 trilyon liraya ulaşırken, duran varlıklar yüzde 51 artışla 467 milyar liradan 706 milyar liraya yükseldi. Özkaynaklar 407 milyar liradan 624 milyar liraya yükselerek yüzde 53 artarken, toplam borçlar 881 milyar liradan 1,5 trilyon liraya çıkarak yüzde 71 büyüdü.

Yeteneğin öne çıktığı üretime geçmeliyiz

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan, tüm dünyada 21. yüzyıla özgü yeni bir üretim ekonomisinin önem kazandığını dile getirdi. Bahçivan, "Yeni üretim çağına çevik, yaygın ağı sahip, bilgiyi kullanabilen, farklı küresel piyasalara çalışan

şirketler damga vuracak" dedi. Bahçivan, dünya böylesine değişirken Türkiye'nin de yeni nesil sanayi anlayışını benimsemesi ve bu doğrultuda bir dönüşümü kendini hazırlaması gerektiğini söyledi. Bahçivan, küresel değer zincirilerindeki bu yeniden

yapılmanın gerisinde kalmak istemiyorlarsa değişimi iyi anlamaları ve hızlı aksiyon almaları gerektiğini belirterek, "Bu bağlamda çevreye duyarlı, sürdürülebilir, teknoloji odaklı, yeteneklerin ve verimliliğin öne çıktığı bir üretim modeline geçmemiz gerekiyor" dedi.

2021 RAKAMLARIYLA EN BÜYÜK 20 ŞİRKET

ŞİRKET ÜRETİMDEN SATIŞLAR (MİLYON TL)

1-TÜPRAS	136.793
2-Ford Otomotiv	67.305
3-Star Rafineri	58.187
4-Toyota Otomotiv	46.152
5-İSDEMİR	38.669
6-*	-
7-Ereğli Demir ve Çelik	36.787
8-Arcelik	35.789
9-Oyak-Renault	34.413
10-TOFAS	26.566
11-İcdaş Çelik	25.762
12-Colaköçü Metalurji	25.489
13-Hyundai Assan	21.412
14-Toscelik Profil	20.572
15-PETKİM	19.494
16-Mercedes-Benz Türk	19.153
17-Aselsan Elektronik	18.137
18-Vestel Beyaz Eşya	17.393
19-BSH Ev Aletleri	15.188
20-Sasa Polyester	15.147

(* İsmi açıklanmasını istemiyor.)

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VURGUSU

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, en büyük 500 şirket listesinin nitelikli ve sürdürülebilir bir **sanayi** üretiminin ne kadar önemli olduğu gerçeğini bir kez daha ortaya koyduğunu vurguladı. Artık tüm dünyada 21'inci yüzyıla özgü yeni bir üretim ekonomisinin önem kazandığını dile getiren Bahçivan, şu açıklamalarda bulundu:

DÖNÜŞTÜRÜCÜ GÜÇ

“Yeni üretim anlayışı yüksek katma değerli, ileri teknolojiye dayalı, verimli, çevreye duyarlı, dışa bağımlılığı azaltan, güvenli ve sürdürülebilir imalatı esas alıyor. Yeni üretim çağına çevik ve yaygın ağı sahip olan, bilgiyi kullanan, küresel piyasalara çalışan şirketler damga vuracak. Bugün olduğu gibi gelecekte de ülkeler katma değerli istihdam oluşturmak ve küresel çaptaki üretim ve inovasyon ekosistemlerine liderlik edebilmek için yarışmaya devam edecek. Bu dönemin en büyük dönüştürücü gücü hiç kuşkusuz teknoloji. Daha birkaç yıl önce hayal bi-

le edemeyeceğimiz teknolojik gelişmelere tanık oluyoruz.” Bahçivan, gelinen aşamada Türkiye'nin yeni nesil **sanayi** anlayışını benimsemesi gerektiğini söyledi. Bahçivan, verimliliğin ön planda yer aldığı bir üretim modeline geçilmesi gerektiğinin altını çizdi. Bahçivan, kaliteli ve kapsayıcı büyüme hedefinin Türkiye'nin orta gelir tuzağından kurtulması için de elzem olduğunu da dile getirdi. **İSO** olarak, **sanayinin** bu dönüşümü doğru ve verimli şekilde yapabilmesinin rehberi olmayı amaçladıklarını kaydetti.

Erdal Bahçivan

PERFORMANSIMIZ TAKDİRE ŞAYAN

Bahçivan, “500 dev şirketin 2021 performansı, sorunlara ve yaşanan krizlere rağmen güçlü bir üretim yapıyoruz olduğunun en somut göstergesidir. Ekonominin kapandığı, üretimin ve tüketimin adeta bir bıçak gibi kesildiği pandemi kaynaklı krizin ardından **sanayimizin** ortaya koyduğu bu performans her türlü takdire şayandır” ifadelerini kullandı.

İstanbul Sanayi Odası (İSO), en büyük 500 şirketi sıraladı. Sıralamada üretim ve ihracat atılımı yapan şirketler öne çıktı. Bu şirketlerden Star Rafineri 55.2 milyar lira üretimden satışla üçüncü basamakta yer aldı. Onu 46.2 milyar lirayla Toyota Otomotiv, 38.7 milyar lirayla İskenderun Demir ve Çelik takip etti.

OYAK-RENAULT FAKTÖRÜ

Ereğli Demir ve Çelik 36.8 milyar lirayla 7'nci, Oyak-Renault 34.4 milyar lirayla 9'uncu oldu. Türkiye'nin 500 büyük şirketinin üretimden satışları 2021'de 2020'ye göre yüzde 73.8 artarak 2.05 trilyon liraya vardı. Bu artışta ihracatta kaydedilen güçlü büyüme de

Türkiye'nin ilk 500 şirketinin üretimden satışları 2021'de yüzde 73.8 artarak 2.05 trilyon liraya yükseldi.

rol oynadı. En büyük 500'ün ihracatı yüzde 33.9 artarak 85.8 milyar dolar, istihdamı da yüzde 5.6 artarak 757 bin 24 oldu.

İSO BAŞI ÇEKTİ

Sanayi Anadolu lehine ilerledi. Odalar ele alındığında 500 büyük şirkette başı 158 firmayla İSO'nun çektiği görüldü. İSO'nun ardından 41'le Kocaeli Sanayi Odası ve 40'la Ege Bölgesi Sanayi Odası geldi.

Ankara Sanayi Odası (ASO) ve Gaziantep Sanayi Odası'ndan (GSO) 33'er firma listeye girdi. Kayseri Sanayi Odası'ndan (KAYSO) 18, Bursa Ticaret ve Sanayi Odası'ndan (BTSO) 16 şirket sıralamada kendine yer buldu.

ASELSAN son 20 yılda 17 kat büyüdü

- Temeli 1975'te merhum Necmettin Erbakan tarafından atılan ancak sonraki iktidarlar döneminde yüzüne dahi bakılmayan Aselsan AK Parti iktidarı döneminde dev bir şirkete dönüştü. 2002 yılında üretimden satışı 255 milyon TL olan Aselsan, 2021 yılında 18.1 milyar TL'lik satış gerçekleştirerek, '500 Büyük Sanayi Kuruluşu' listesinde 17'nci sıraya yerleşti. Listenin zirvesinde ise, geçen yıl satışlardan 136,8 milyar lira gelir elde eden TÜPRAŞ yer aldı. • 3'TE

Erbakan'ın emaneti, Erdoğan'ın gayreti

71 kat büyüyen ASELSAN'dan 18 milyarlık satış

ASELSAN, AK Parti iktidarının ağır sanayiye verdiği değerle dev bir kuruluşa dönüştü. Kuruluş, 2002 yılında 255 milyon TL olan üretimden satışını 2021 yılında 18.1 milyar TL'ye taşıdı.

FARUK ARSLAN / İSTANBUL

Necmettin Erbakan Hoca'nın temelini attığı Askeri Elektronik Sanayi AŞ (ASELSAN), Türkiye'nin en büyük şirketleri arasındaki payını her geçen yıl artırıyor.

Türk Silahlı Kuvvetleri'nin haberleşme ihtiyacının karşılanması amacıyla 14 Kasım 1975 yılında kurulan şirket, Kıbrıs Harekati dolayısıyla Haçlı Batı ülkelerinin Türkiye'ye ambargo uygulamalarının ardından faaliyete geçirilmişti. ASELSAN, Erbakan Hoca'nın talebesi Recep Tayyip Erdoğan başkanlığındaki AK Parti iktidarının ağır sanayiye verdiği değerle dev bir kurum haline geldi.

NEREDEN NEREYE

ASELSAN, 2002 yılında 255 milyon TL olan üretimden satışını 2021 yılında 18.1 milyar TL'ye yükseltti. Şirket, AK Parti iktida-

rı öncesine göre üretimden satışını 71 kat artırdı. İstanbul Sanayi Odası (İSO) 500 Büyük Sanayi Kuruluşu listesinde 17'inci sırada yer alan ASELSAN, 19 milyar TL'lik satışla 18. basamakta bulunan Mercedes Benz Türk AŞ firmasını da yakaladı. Şirketin 2002-2021 yıllarında gerçekleştirdiği satışlardan elde ettiği toplam gelir 74 milyar 249 milyon 344 bin TL olarak kayıtlara geçti.

KARTEL PAÇAVRASININ BİLE GERİSİNDEYDİ

Aynı ASELSAN, AK Parti iktidarından önce 2000 yılında Aydın Doğan'ın kartel gazetesi Hürriyet gazetesinin bile gerisindeydi. 28 Şubat sürecinde İSO 500 listesinde 29'uncu olan Hürriyet'in üretimden satış kazancı 169.6 milyon TL iken, 44'üncü sıradaki ASELSAN'ın satış geliri sadece 138 milyon TL idi.

ISO 500'deki şirketlerin dönem kârı yüzde 137.2 arttı. Borçluluk oranı ise tarihi rekorla yüzde 70'e çıktı

Sanayinin kârı ve borcu patladı

Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşu bir yandan kâr, bir yandan borçlanma rekoru kırdı. Dönem kârı 2021'de yüzde 137.2 artarak 219.4 milyar TL'ye yükselirken borçları ise aynı dönemde yüzde 71 artarak 1.5 trilyon TL oldu.

İstanbul Sanayi Odası (İSO), bu yıl 70'incisini hazırladığı "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2021" raporunu yayımladı. Rapora göre listede yer alan 500 kuruluşun (ISO 500) toplam üretimden satışları 2021'de bir önceki yıla göre yüzde 73 artarak 2 trilyon 28 milyar lira ulaştı. Bu kuruluşların dönem kârı yüzde 137.2 artışla 219 milyar 446 lira olurken faaliyet kârı yüzde 139.4 artışla 341 milyar 933 milyon lira oldu. Faaliyet kârındaki bu artışta TL'deki değer kaybı, enflasyondaki ve faiz oranlarındaki yükselişin etkili olduğunu söyleyen **İSO Başkanı Erdal Bahçivan**, "Ciddi bir finansman maliyetimiz var, kârın yüzde 61'i finansman giderine gidiyor" dedi.

Sürdürülebilirlik korkusu

ISO 500'deki şirketlerin toplam kaynakları içindeki borçların payı, tüm zamanların rekorunu kırarak yüzde 70 sınırını aştı. Son 10 yıldır artan borçlanmayı değerlendiren Bahçivan, "Sanayicinin kaynak yapısı

bozuldu. Ayrıca borçların içerisinde de mali borçların payı azalırken diğer borçların payı arttı. Yani sanayici artan işletme sermayesi ihtiyacının karşılanmasında ticari borçları daha fazla kullandı" dedi. Ticari borçlanma artınca kârların tekrar yatırıma dönmemesinin zorlaştığını söyleyen Bahçivan, "kârlılığın sürdürülebilir olup olmadığını, bu kârların mevcut borçlarla birlikte tekrar yatırıma dönüp dönmeyeceğini 2022 raporunda hep birlikte göreceğiz" diye konuştu.

Yabancı yatırımcı eriyor

ISO 500 raporunda dikkat çeken bir diğer ayrıntı ise yabancı yatırımcı kuruluş sayısındaki düşüş oldu. 2009 yılında bu kuruluşların sayısı 153 iken 2021'de 109'a geriledi. **Sanayinin** gelişimi için kalıcı ve kaliteli yabancı yatırımcının önemini vurgulayan Bahçivan, Türkiye'nin dünyaya uzak finansman maliyetleri sebebiyle yabancı yatırımcı çekemediğini söyledi. Bahçivan, "Bu durum arzu edilen sanayi büyümesini ve sanayi yatırımlarını uzaklaştırıyor. Bizim yeni ve farklı yatırımlara ihtiyacımız var. Kaliteli ve kalıcı yabancı sermayeyi Türkiye'ye çekmemiz lazım. Bunun için de Türkiye'nin finansman maliyeti noktasında kaliteli bir çizgi çizmesi gerekiyor" dedi.

SANAYİDE LİDER DEĞİŞMEDİ

Türkiye'nin en büyük sanayi şirketleri sıralamasında ilk 10'daki şirketlerin sıralamaları değişse de isimleri değişmedi. İlk ikide ise sıralama da değişmedi. Lider TÜPRAŞ'ı yine Ford izledi.

Şirket adı	Üretimden satış (Milyon TL)	Şirket adı	Üretimden satış (Milyon TL)
TÜPRAŞ-Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.	136.793	İçdaş Çelik Enerji Tersane ve Ulaşım Sanayi A.Ş.	25.762
Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	67.305	Çolakoğlu Metalurji A.Ş.	25.489
Star Rafineri A.Ş.	55.187	Hyundai Assan Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	21.412
Toyota Otomotiv Sanayi Türkiye A.Ş.	46.152	Toşçelik Profil ve Sac Endüstrisi A.Ş.	20.571
İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.	38.669	PETKİM Petrokimya Holding A.Ş.	19.494
-	-	Mercedes-Benz Türk A.Ş.	19.153
Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.	36.787	Aselsan Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	18.136
Arçelik A.Ş.	35.788	Vestel Beyaz Eşya San. ve Tic. A.Ş.	17.393
Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları A.Ş.	34.413	BSH Ev Aletleri San. ve Tic. A.Ş.	15.188
TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.	26.566	Sasa Polyester Sanayi A.Ş.	15.147

(İsminin açıklanmasını istemiyor)

Devreden KDV sorunu

ISO 500'ün devreden KDV tutarını yüzde 91 artarak 23 milyar 624 milyon liraya gelirken Bahçivan, "Devreden KDV sorunu yıllardır var ancak bu yıl çok daha belirgin hale geldi. Sanayicinin giderek artan yatırım ve işletme sermayesi ihtiyacı varken devlete sıfır faiz ve sonsuz vade ile borç veriyoruz" dedi.

Ücretin payı yüzde 33

Üretimden satışların artmasındaki en büyük etkinin ihracattaki artış olduğunu söyleyen Bahçivan, 2021'de **ISO 500'ün** ihracatının yüzde 33.9 artışla 58.8 milyar dolar olduğunu belirtti. Bunun yanı sıra kâr eden kuruluş sayısı 423'ten 405'e düştü. Çalışan sayısı da yüzde 5.6 artışla 757 bin 24 kişi oldu. Aynı yılda ödenen maaş ve ücretlerdeki artış ise yüzde 33 oldu.

Sanayicinin kârı yüzde 139 arttı

EKONOMİ SERVİSİ

İSTANBUL Sanayi Odası'nın (ISO) "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasını açıkladı. 2021 yılında üretimden satışlara göre en büyük sanayi kuruluşu TÜPRAŞ (Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.) oldu. ISO 500'ün 2021'de faaliyet kârı yüzde 139 oranında artarak 342 milyar liraya çıktı. Böylece faaliyet karlılığı 4 puan artışla yüzde 14,8'e yükseldi. Benzer şekilde faiz, amortisman ve vergi öncesi kâr da yüzde 120'ye yakın bir artışla 185 milyar liradan 405 milyar liraya sıçradı. Vergi öncesi kâr ve zarar toplamı ise yüzde 137 artarak 92,5 milyar liradan 219 milyar li-

raya yükseldi. Bu gelişme satış karlılığını 2,5 puan artışla yüzde 9,5'e taşıdı. Finansman giderleri de Türk lirasındaki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faiz oranlarındaki yükselişin etkisiyle yüzde 135 oranında artarak 209 milyar liraya yükseldi. Böylece finansman giderlerinin faaliyet kârına oranı hafif düşüşe rağmen son yıllarda olduğu gibi yüzde 60'ın üzerinde kaldı. Özkaynaklar yüzde 53 artarak 624 milyar liraya yükselirken, toplam borçlar yüzde 71 bü-

yüdü ve 1,5 trilyon liraya çıktı.

ÜÇ ETKEN İLE YÜKSELDİ

Araştırmaya yönelik düzenlenen toplantıya ISO Başkanı Erdal Bahçivan, ISO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcıları İrfan Özhamaratlı ve Sadık Ayhan Sarunan katıldı. Bahçivan, ISO 500'ün ihracat gelirlerinden de görüleceği üzere büyümenin özellikle dış talepteki artıştan kaynaklandığına dikkat çekti. Araştırma sonuçlarına göre, Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşunun üretimden satışları 2020'deki 1,2 trilyon lira olan seviyesinden, yüzde 73,8'lik artışla 2021 yılında 2 trilyon lirayı geçti. Artışın yüksek olmasında ihracattaki güçlü büyüme ile dö-

2021 Yılı'nın En Büyük 10 Sanayi Kuruluşu			
Sıra No	2021 Sıra No	Kuruluş	Üretimden Satışlar (Milyar TL)
1	1	Tüpraş	136.793.346.358
2	2	Ford Otomotiv	67.305.202.746
3	3	Star Rafineri	55.187.004.901
4	4	Toyota Otomotiv	46.152.742.040
5	5	İskenderun Demir ve Çelik	38.669.497.386
6	6	-	36.787.827.783
7	7	Ereğli Demir ve Çelik	35.788.965.875
8	8	Arçelik	34.413.732.641
9	9	Oyak-Renault	26.566.750.666
10	10	Tofaş	-

Listede ismi gizlenen 6. şirket geçen yıllarda da yaptığımız araştırmalara göre İstanbul Altın Rafinerisi.

viz kurları ve enflasyondaki hareketlenme etkili oldu. Geçmiş dönemlerle kıyaslandığında, ISO 500'ün üretimden satışlarında bundan daha yüksek oranlı artışların son olarak 1992-1997 dönemindeki yüksek enflasyon ortamında gerçekleştiği görüldü. Söz konusu dönemde ISO 500'ün üretimden satışlarının yıllık artış oranları o yıllarda da yüzde 78 ile yüzde 112 aralığında seyretmişti. ISO 500'ün ihracatı da yüzde 33,9'luk artışla 85,8 milyar dolara ulaştı. ISO 500'ün ihracat artışı, Türkiye genelinin 1,1 puan üzerinde gerçekleşti.

KDV YÜKÜ YÜZDE 91 ARTTI

ISO 500'ün üzerindeki devreden KDV yükü yüzde 91 gibi büyük bir artışla 24 milyar liraya yaklaştı. ISO 500'de AR-GE harcaması yapan kuruluş sayısı 2021'de 265 olurken, AR-GE harcamaları anket verileri ile yaklaşık 9 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Bu durum 2020'ye göre yaklaşık yüzde 44'lük artışa işaret etti. ISO 500'ün istihdamı da 2021 yılında yüzde 5,6 artarak 757 bin 24 kişiye yükseldi. Aynı yılda ödenen maaş ve ücretlerdeki artış ise yüzde 33 oldu.

4TE

Büyüyerek
küçülüyoruz!

MURAT ÇABAS

Mural ÇABAS

Büyürek küçülüyor!

PERSPEKTİF

editor@yenimesaj.com.tr

AKP'li Türkiye ilginçlikler ülkesi...
Büyüme rakamları açıklanıyor ama gerçekte küçülüyor.

Hükümet "ihracat odaklı" ekonomi uyguluyor ama dış ticaret açığında ve cari açıkta rekorlar kırıyor.

ISO 500'ün borç ve kâr rakamları paylaşılıyor, kârda rekor kırılmış ama borçlarda da rekor kırılmış.

Maliye Bakanı Nebati, "Ülkemizde enflasyonla mücadele bizim önceliğimizdir. Fiyat istikrarına büyük önem veriyor ve enflasyonla mücadeleye yönelik canla başla çalışıyoruz" diyor ama resmi enflasyon üç haneye doğru koşuyor.

İstihdam oranı düşüyor, ortalıkta dolaşan işsiz sayısı artıyor ama işsizlik oranı düşüyor.

Hükümet yetkilileri, çiftçiye verilen desteklerden, tarım yatırımlarından bahsediyor ama çiftçi traktörünü çalıştıracak mazot alamıyor, tarlasına koyacak gübre alamıyor, sulamak için para bulamıyor.

Daha birçok gariplik ülkemizde yaşanıyor.

Önce büyüme rakamlarından başlayalım.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) verilerine göre, Türkiye ekonomisi 2022 yılının ilk çeyreğinde (Ocak-Mart) yüzde 7.3 oranında büyüdü!

TÜİK'e göre, gayri safi yurt içi hasıla (GSYH) yılın ilk 3 ayında 8.3 trilyon liraya yükseldi. 2021 yılının aynı döneminde GSYH 7.2 trilyon lira idi.

TL olarak değil de dolar bazında baktığımızda GSYH, 802.7 milyar dolardan 793.8 milyar dolara geriledi. Gördüğümüz gibi dolar bazında Türkiye ekonomisinin büyümediği, gerçekte küçüldüğü görülüyor.

Yalnız, sadece dolara göre bakıldığında net sonuç tam olarak gözüküyor.

TÜİK'in açıkladığı en son enflasyon rakamı yüzde 70 idi. Fiyatların genel olarak yüzde 70 oranında arttığı bir ekonomide yüzde 7.3 büyüme gerçekte yüzde 62.7 oranında bir küçülme demektir.

Üretim arttığı için değil, fiyatlar arttığı için bir büyüme gözüküyor. Fiyatlar sabit tutulsa, küçüldüğümüz net olarak açığa çıkar.

Buna ekonomi literatüründe "enflasyonist büyüme" deniyor.

Eğer ülkemizde yüzde 2 enflasyon var, yüzde 3 büyüme gerçekleşiyorsa, bu gerçekte yüzde 1 büyüme demektir. Büyüme enflasyondan büyükse, büyümüdür. Kısaca, büyüdükçe küçülüyoruz, küçüldükçe batıyoruz.

Hükümet, açıkladığı programla "ihracat odaklı" bir ekonomik sisteme geçtiklerini ilan edip, bunun adına da epey bir değişimden sonra "Türkiye Ekonomi Modeli" adını koymuşlardı. Daha önce uyguladıklarıyla sadece isim farklılığı olan bu programın yine fiyatla ilgili sonuçları dış ticaret verilerinde net olarak gözüküyor.

TÜİK ve Ticaret Bakanlığı, Nisan ayına ilişkin geçici dış ticaret verilerini açıkladı. Buna göre, Nisan'da geçen yılın aynı ayına göre dış ticaret açığı yüzde 98.5 artarak, diğer bir ifadeyle ikiye katlanarak 6 milyar 113 milyon dolara yükseldi.

Hükümetin dediği gibi, ihracat rekorları kırılıyor ama aynı dönemde ithalat rekorları daha fazla kırılıyor.

Türkiye'nin ihracatı Nisan'da geçen yılın aynı ayına göre yüzde 24.6 artarak 23 milyar 368 milyon dolar, ithalatı yüzde 35 yükselişle 29 milyar 480 milyon dolar olarak gerçekleşti. İhracatın ithalata karşılaştığı Nisan 2021'de yüzde 85.9 iken geçen ay yüzde 79.3'e geriledi.

Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşunun borç ve kâr rakamları İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından açıklandı. İSO 500'ün 2021 yılında kâr yüzde 137.2 artarak 219.4 milyar TL'ye yükselirken, toplam borçları da yüzde 71 artarak 1.5 trilyon TL'ye ulaştı. Hem kârda rekor, hem de borçta...

Ama burada dikkat çeken husus, kâr 219.4 milyar TL, borç ise 1.5 trilyon TL...

Borçtaki artış miktarı oransal olarak kârda daha az gözükse de meblağ olarak daha fazla... Şirketlerimiz kâr ettikçe borçları artıyor gibi bir garip durum var. Dedik ya ilginçlikler ülkesi aynen öyle...

Verilere göre, İSO 500'ün toplam kaynakları içinde borçların payı tarihte ilk kez yüzde 70'i aşarken, özkaynak oranı yüzde 30'un altına geriledi. Gidışat pek hayra alamet değil.

Ekonomideki bu çarpık tablo, siyasilerin iş bilmezliği ve uyguladıkları neoliberal kapitalist ekonomi anlayışından kaynaklanıyor.

Bağımsız Türkiye Partisi (BTP) Genel Başkanı Hüseyin Baş, sorunların çözümü için ekonomik sistemin değişmesi ve Prof. Dr. Haydar Baş'ın Milli Ekonomi Modeli'nin acilen uygulanması gerektiğini sık sık vurgulamaktadır.

Çözüm belli, çözecek olan lider ve kadro da belli; sadece Türk milletinin doğru bir tercihle fırsat vermesi gerekiyor.

BORÇ TUZAĞI

İstanbul Sanayi Odası'nin (**İSO**) **Türkiye**'nin 500 Büyük **Sanayi** Kuruluşu araştırmasına göre geçen yıl Türkiye'nin en büyük 500 şirketinin toplam borcu son bir yılda yüzde 71 artışla 881 milyar liradan 1.5 trilyon liraya yükseldi. Toplam kâr 342 milyar liraya çıktı ancak finansman giderleri de enflasyondaki artış ve faiz oranlarındaki yükselişin etkisiyle yüzde 135 oranında artarak 209 milyar liraya fırladı

KOÇ GRUBU DAMGA VURDU

İstanbul Sanayi Odası (İSO), **sanayi** sektörünün devler liginin belirleyen ve 1968 yılından bu yana aralıksız yapılan "Türkiye'nin 500 Büyük **Sanayi** Kuruluşu Araştırması"nın 2021 yılı sonuçlarını açıkladı. Araştırmaya göre 2021 yılında üretimden satışlara göre en büyük kuruluş 136 milyar 793 milyon TL ile TÜPRAŞ oldu. İkinci sırayı 67 milyar 305 milyon TL ile Ford Otomotiv **Sanayi** AŞ, üçüncülüğü ise 55 milyar 187 milyon TL ile Star Rafineri aldı. İlk 10'da Koç Grubu'ndan 4 şirket (TÜPRAŞ, Ford, Arçelik ve Tofaş) yer buldu. **İSO Başkanı Erdal Bahçivan**, yaptığı sunumda, "İSO 500'ün 2021 performansı, sorunlara ve yaşanan krizlere rağmen güçlü bir üretim yapımız ve üretmek arzusuna sahip **sanayicilerimiz** olduğunun en somut göstergesi olarak da görülmelidir" dedi.

ENFLASYON CİROLARI ŞİŞİRDİ

Araştırma sonuçlarına göre, Türkiye'nin 500 Büyük **Sanayi** Kuruluşunun üretimden satışları 2020'deki 1.2 trilyon lira olan seviyesinden yüzde 73.8'lik artışla 2021 yılında 2 trilyon lirayı geçti. Geçmiş dönemlerle kıyaslandığında **İSO 500**'ün üretimden satışlarında bundan daha yüksek oranlı artışların son olarak 1992-1997 dönemindeki yüksek enflasyon ortamında gerçekleştiği görüldü. 500 şirketin toplam özkaynakları 407 milyar liradan 624 milyar liraya yükselerek yüzde 53 artarken, toplam borçları 881 milyar liradan 1.5 trilyon liraya çıkarak yüzde 71 büyüdü. Bu verileri değerlendiren İSO Başkanı Bahçivan, "2021'de toplam borçların payı 2.3 puan daha artarak ilk kez yüzde 70 sınırını aştı ve böylece özkaynakların payı yüzde 29.3'e geriledi" diye konuştu. Diğer yandan yüksek teknoloji yoğunluklu **sanayilerin** payının yüzde 6.4'ten yüzde 6.1'e gerilemesi de dikkat çekti. ● 4'TE

Dev şirketler borç batağında

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırmasına göre 2021'de Türkiye'nin en büyük 500 şirketinin toplam borcu son bir yılda yüzde 71 artışla 881 milyar liradan 1.5 trilyon liraya yükseldi. Toplam kâr 342 milyar liraya çıktı ancak finansman giderleri de enflasyondaki artış ve faiz oranlarındaki yükselişin etkisiyle yüzde 135 oranında artarak 209 milyar liraya fırladı

RECEP BAHAR / DETAY HABER

İstanbul Sanayi Odası

(İSO), sanayi sektörünün devler liginin belirleyen ve 1968 yılından bu yana aralıksız yapılan "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması"nın 2021 yılı sonuçlarını açıkladı. Odakule'de Fazıl Zorbu Meclis Salonu'nda düzenlenen basın toplantısında İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan tarafından 54.'sü açıklanan "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması"na göre, 2021 yılında üretimden satışlara göre en büyük kuruluş 136 milyar 793 milyon TL ile TÜPRAŞ oldu. Sıralamada ikinci 67 milyar 305 milyon TL ile Ford Otomotiv Sanayi AŞ, üçüncü 55 milyar 187 milyon TL ile Star Rafineri, dördüncü 46 milyar 152 milyon TL ile Toyota Otomotiv ve beşinci de 38 milyar 669 milyon TL ile İskenderun Demir ve Çelik oldu. Altıncı sıradaki şirket isminin açıklanmasını istemezken, Ereğli Demir ve Çelik 36.8 milyar lirayla 7'nci, Arçelik 35.8 milyar lirayla 8'inci, Oyak-Renault 34.4 milyar lirayla 9'uncu, Tofaş 26.6 milyar lirayla 10'uncu oldu. İlk 10'da Koç Grubu'ndan 4 şirket (TÜPRAŞ, Ford, Arçelik ve Tofaş) yer aldı.

Alıcılar Türkiye'ye yöneldi

İSO Başkanı Bahçivan, Türk sanayisinin geçen yıl ihracatta yüksek artış elde ettiğine işaret ederek, bunu sağlayan ana unsurun Türk sanayisinin dünya genelindeki alıcılar için önemli bir alternatif üretici olarak öne çıkması olduğunu dile getirdi. Bahçivan, geçen yıl sanayi sektörünün yüzde 16.6, imalat sanayinin ise yüzde 17.2 büyüyerek ekonominin genelden pozitif ayrıştığını ve büyümeye de en yüksek katkıyı sağlayan sektör olduğunu dile getirdi. Bahçivan, şunları söyledi: "İSO 500'ün 2021 performansı, so-

runlara ve yaşanan krizlere rağmen güçlü bir üretim yapımız ve üretmek arzusuna sahip sanayicilerimiz olduğunun en somut göstergesi olarak da görülmelidir." Bahçivan, ilk 100 şirketin İSO 500'ün yüzde 63'ünü oluşturduğunu bildirdi.

Enflasyon ve döviz kurları ciroları şişirdi

Araştırma sonuçlarına göre, Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşunun üretimden satışları 2020'deki 1.2 trilyon lira olan seviyesinden yüzde 73.8'lik artışla 2021 yılında 2 trilyon lirayı geçti. Artışın yüksek olmasında ihracattaki güçlü büyüme ile döviz kurları ve enflasyondaki hareketlenme etkili oldu. Geçmiş dönemlerle kıyaslandığında İSO 500'ün üretimden satışlarında bundan daha yüksek oranlı artışların son olarak 1992-1997 dönemindeki yüksek enflasyon ortamında gerçekleştiği görüldü. Söz konusu dönemde İSO 500'ün üretimden satışlarının yıllık artış oranları o yıllarda da yüzde 78 ile yüzde 112 aralığında seyretmişti. İSO 500'ün ihracatı da yüzde 33.9'luk artışla 85.8 milyar dolara ulaştı. İSO 500'ün ihracat artışı, Türkiye genelinin 1.1 puan üzerinde gerçekleşti. Böylece hem Tür-

kiye hem de İSO 500 ihracatı tarihsel rekor kırdı.

Kâr da arttı, faiz gideri de

Araştırmaya göre İSO 500'ün 2021'de faaliyet kârı yüzde 139 oranında artarak 143 milyar liradan 342 milyar liraya çıktı. Vergi öncesi kâr ve zarar toplamı ise yüzde 137 artarak 92.5 milyar liradan 219 milyar liraya yükseldi. İSO 500'ün finansman giderleri Türk lirasındaki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faiz oranlarındaki yükselişin etkisiyle yüzde 135 oranında artarak 89 milyar liradan 209 milyar liraya yükseldi. En büyük 500 şirketin istihdamı yüzde 5.6 artarak 757 bini geçti.

Borçlar çığ gibi arttı

İSO 500'ün ana bilanço göstergesine göre, 2021 yılında İSO 500'ün aktif toplamı yüzde 65.4 artarak 1.3 trilyon liradan 2.1 trilyon liraya yükseldi. Özkaynaklar 407 milyar liradan 624 milyar liraya yükselerek yüzde 53 artarken, toplam borçlar 881 milyar liradan 1.5 trilyon liraya çıkarak yüzde 71 büyüdü. Bu verileri değerlendiren İSO Başkanı Bahçivan, şunları söyledi: "Sanayicinin borç-özkaynak ilişkisini ortaya koyan bu tablo, son yıllarda kaynak yapısının özkaynaklar

Sanayi yüksek teknolojide daha da zayıfladı

Yine İSO 500'de teknoloji yoğunluğuna göre üretilen katma değer dağılımına göre, en yüksek payı yüzde 33.3 ile düşük teknoloji yoğunluklu sanayiler almaya devam etti. Bununla birlikte orta-düşük ve orta-yüksek teknolojilerin payının yüzde 53'lerden yüzde 60'lara yükselmesi de teknolojik dönüşüm açısından umut verici oldu. Diğer yandan yüksek teknoloji yoğunluklu sanayilerin payı yüzde 6.4'ten yüzde 6.1'e geriledi. İSO 500'de Ar-Ge harcaması yapan kuruluş sayısı 2021'de 265 olurken, Ar-Ge harcamaları anket verileri ile yaklaşık 9 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Ayrıca İSO 500'de yer alan kuruluşların bağlı olduğu oda bilgilerine göre İstanbul Sanayi Odası 158 firma ile ilk sırada yer aldı. İstanbul'u 41 kuruluş ile Kocaeli Sanayi Odası ve 40 kuruluş ile Ege Bölgesi Sanayi Odası izledi.

aleyhine bozulduğunu gösteriyor. 2015'te ilk kez yüzde 60'ların üzerine çıkan borçların payı, 2019 ve 2020'de yüzde 68.4'e kadar yükselmişti. 2021'de ise toplam borçların payı 2.3 puan daha artarak ilk kez yüzde 70 sınırını aştı ve böylece özkaynakların payı yüzde 29.3'e geriledi. Böylece toplam kaynaklar içerisinde borçlar şimdiye kadarki en yüksek, özkaynaklar ise en düşük payı aldı." Öte yandan İSO 500'ün üzerindeki devreden KDV yükü yüzde 91 gibi büyük bir artışla 24 milyar liraya yaklaştı. Kâr eden kuruluş sayısı 405 olurken, faiz, amortisman ve vergi öncesi kar elde eden firma sayısı ise 489 oldu.

İSO 500'de lider yine Tüpraş

Tüpraş, üretimden satışlarda 139 milyar lirayla en büyük **sanayi** kuruluşu unvanını korudu. **Türkiye**'nin 500 büyük **sanayi** kuruluşu, üretimden satışlarını yüzde 74 artırarak 2 trilyon liraya taşıdı.

EKONOMİ SERVİSİ

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO), **Türkiye**'nin 500 Büyük **Sanayi** Kuruluşu 2021 Araştırması açıklandı. **İSO 500**'de üretimden satışlar geçen yıl yüzde 73,8 artışla 2 trilyon TL'yi aştı. 2021 yılında ihracat yüzde 33,9 artışla 85,8 milyar dolara ulaştı. Şirketlerin faaliyet karı yüzde 139 artışla 342 milyar TL'ye yükseldi. **İSO 500**'de yer alan kuruluşların bağlı olduğu oda bilgilerine göre sıralanması sonucu **sanayideki** ağırlığın Anadolu lehine geliştiği görüldü.

2021 yılında Tüpraş, üretimden satışlarda 136,8 milyar lirayla en büyük **sanayi** kuruluşu unvanını korudu. Tüpraş'ı 67,3 milyar TL'lik satış geliri ile Ford, 55,2 milyar TL'lik satış geliri ile Star Rafineri izledi.

İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, **Türkiye** ekonomisinin geçen yıl dünya genelinin çok üzerinde gerçekleşen yüzde 11'lik büyüme ile son 10 yılın en güçlü performansını sergilediğini, **İSO 500**'ün ihracat rakamlarında da görüleceği üzere bunun özellikle dış talepteki artıştan kaynaklandığına dikkat çekti. İhracatta yüksek artışı sağlayan ana unsurun **Türk sanayisinin** dünya genelindeki alıcılar için önemli bir alternatif üretici olarak öne çıkması sonucu ortaya çıkan ilave tedarik talebi olduğuna değinen Bahçivan, ayrıca yurt içinde salgına karşı yürütülen başarılı aşı uygulamaları sonrasında iktisadi ve sosyal faaliyetlerde kısıtlamaların kademeli ola-

rak kaldırılması ve buna bağlı olarak genişleyen iç talebin de ekonomik büyüme-yi desteklediğini söyledi.

Araştırma sonuçlarına göre, **Türkiye**'nin 500 Büyük **Sanayi** Kuruluşunun üretimden satışları 2020'deki 1,2 trilyon lira olan seviyesinden, yüzde 73,8'lik artışla 2021 yılında 2 trilyon lirayı geçti. Artışın yüksek olmasında ihracattaki güçlü büyüme ile döviz kurları ve enflasyondaki hareketlenme etkili oldu. Geçmiş dönemlerle kıyaslandığında, **İSO 500**'ün üretimden satışlarında bundan daha yüksek oranlı artışların son olarak 1992-1997 dönemindeki yüksek enflasyon ortamında gerçekleştiği görüldü. Söz konusu dönemde **İSO 500**'ün üretimden satışlarının yıllık artış oranları o yıllarda da yüzde 78 ile yüzde 112 aralığında seyretmişti. **İSO 500**'ün ihracatı da yüzde 33,9'luk artışla 85,8 milyar dolara ulaştı. **İSO 500**'ün ihracat artışı, **Türkiye** genelinin 1,1 puan üzerinde gerçekleşti. Böylece hem **Türkiye** hem de **İSO 500** ihracatı tarihsel rekor kırdı.

Araştırmaya göre **İSO 500**'ün 2021'de faaliyet karı yüzde 139 oranında arta-

rak 143 milyar liradan 342 milyar liraya çıktı. Böylece faaliyet karlılığı 4 puan artışla yüzde 14,8'e yükseldi.

İSO 500'ün ana bilanço göstergesine göre, 2021 yılında **İSO 500**'ün aktif toplamı yüzde 65,4 artarak 1,3 trilyon liradan 2,1 trilyon liraya yükseldi. Aktifler içerisinde ana kalemlerde dönen varlıklar yüzde 74 artışla 821 milyar liradan 1,4 trilyon liraya ulaşırken, duran varlıklar yüzde 51 artışla 467 milyar liradan 706 milyar liraya yükseldi. Özkaynaklar 407 milyar liradan 624 milyar liraya yükselerek yüzde 53 artarken, toplam borçlar 881 milyar liradan 1,5 trilyon liraya çıkarak yüzde 71 büyüdü.

İSO 500'ün üzerindeki devreden KDV yükü yüzde 91 gibi büyük bir artışla 24 milyar liraya yaklaştı. Kar eden kuruluş sayısı 405 olurken, faiz, amortisman ve vergi öncesi kar elde eden firma sayısı ise 489 oldu.

İSO 500'ün istihdamı da 2021 yılında yüzde 5,6 artarak 757 bin 24 kişiye yükseldi.

Ayrıca **İSO 500**'de yer alan kuruluşların bağlı olduğu oda bilgilerine göre sıralanması sonucu **sanayideki** ağırlığın Anadolu lehine geliştiği görüldü.

Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşu yine TÜPRAŞ

■ İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, düzenlediği basın toplantısında, İSO'nun "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasının sonuç-

larını açıkladı. Araştırmaya göre, TÜPRAŞ üretimden satışlarda 136,8 milyar lirayla listede ilk sırayı alırken, Ford Otomotiv 67,3 milyar lirayla yine ikinci sırada yer aldı // 4'TE

Türkiye'nin en büyük **sanayi** kuruluşu yine TÜPRAŞ

İstanbul Sanayi Odasının hazırladığı "Türkiye'nin 500 Büyük **Sanayi** Kuruluşu 2021 Araştırması"na göre, Türkiye Petrol Rafinerileri AŞ (TÜPRAŞ), üretimden satışlarda 136,8 milyar lirayla en büyük **sanayi** kuruluşu olma unvanını korudu.

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, düzenlediği basın toplantısında, **İSO**'nun "Türkiye'nin 500 Büyük **Sanayi** Kuruluşu" araştırmasının sonuçlarını açıkladı.

Araştırmaya göre, TÜPRAŞ üretimden satışlarda 136,8 milyar lirayla listede ilk sırayı alırken, Ford Otomotiv 67,3 milyar lirayla yine ikinci sırada yer aldı.

Bu yıl üçüncü sırada yer alan **sanayi** kuruluşu değişti. Geçen yıl Oyak-Renault'nun yer aldığı üçüncü basamağa 55,2 milyar liralık üre-

timden satışla üç sıra birden yükselen "Star Rafineri" yükseldi.

Star Rafineri'yi 46,2 milyar liralık üretimden satışla "Toyota Otomotiv" takip ederken, beşinci basamakta 38,7 milyar lirayla geçen yıl listenin 10. sırasında yer alan "İskenderun Demir ve Çelik" yer aldı.

Altıncı sıradaki şirket isminin açıklanmasını istemezken, "Ereğli Demir ve Çelik" 36,8 milyar lirayla 7'nci, "Arçelik" 35,8 milyar lirayla 8'inci, Oyak-Renault 34,4 milyar lirayla 9'uncu, Tofaş 26,6 milyar lirayla 10'uncu oldu. (AA)

TÜPRAŞ zirveyi kaptırmadı

İSO'nun Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2021 Araştırması'na göre, TÜPRAŞ, üretimden satışlarda 136,8 milyar lirayla en büyük sanayi kuruluşu oldu

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) hazırladığı "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2021 Araştırması"na göre, Türkiye Petrol Rafinerileri AŞ (TÜPRAŞ), üretimden satışlarda 136,8 milyar lirayla en büyük sanayi kuruluşu olma unvanını korudu.

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, düzenlediği basın toplantısında, İSO'nun "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasının sonuçlarını açıkladı.

Araştırmaya göre, TÜPRAŞ üretimden satışlarda 136,8 milyar lirayla listede ilk sırayı alırken, Ford Otomotiv 67,3 milyar lirayla yine ikinci sırada yer aldı. Bu yıl üçüncü sırada yer

alan sanayi kuruluşu değişti. Geçen yıl Oyak-Renault'nun yer aldığı üçüncü basamağa 55,2 milyar liralık üretimden satışla üç sıra birden yükselen "Star Rafineri" yükseldi.

Star Rafineri'yi 46,2 milyar liralık üretimden satışla "Toyota Otomotiv" takip ederken, beşinci basamakta 38,7 milyar lirayla geçen yıl listenin 10. sırasında yer alan "İskenderun Demir ve Çelik" yer aldı.

Altıncı sıradaki şirket isminin açıklanmasını istemezken, "Ereğli Demir ve Çelik" 36,8 milyar lirayla 7'nci, "Arçelik" 35,8 milyar lirayla 8'inci, Oyak-Renault 34,4 milyar lirayla 9'uncu, Tofaş 26,6 milyar lirayla 10'uncu oldu.

En büyük yine TÜPRAŞ oldu

ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçıvan**, düzenlediği basın toplantısında, **ISO**'nun "Türkiye'nin 500 Büyük **Sanayi** Kuruluşu" araştırmasının sonuçlarını açıkladı. Araştırmaya göre, Türkiye Petrol Rafinerileri AŞ (TÜPRAŞ) üretimden satışlarda 136,8 milyar lirayla listede ilk sırayı aldı. ■ **6'da**

TÜPRAŞ Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşu

İSTANBUL Sanayi Odası'nın (İSO) hazırladığı "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2021 Araştırması" na göre, Türkiye Petrol Rafinerileri AŞ (TÜPRAŞ), üretimden satışlarda 136,8 milyar lirayla en büyük sanayi kuruluşu olma unvanını korudu. İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, düzenlediği basın toplantısında, İSO'nun "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasının sonuçlarını açıkladı. Araştırmaya göre, TÜPRAŞ üretimden satışlarda 136,8 milyar lirayla listede ilk sırayı alırken, Ford Otomotiv 67,3 milyar lirayla yine ikinci sırada yer aldı. Bu yıl üçüncü sırada yer alan sanayi kuruluşu değişti. Geçen yıl Oyak-Renault'nun yer aldığı üçüncü basamağa 55,2 milyar liralık üretimden satışla üç sıra birden yükselen "Star Rafineri" yükseldi. Star Rafineri'yi 46,2 milyar liralık üretimden satışla "Toyota Otomotiv" takip ederken, beşinci basamakta 38,7 milyar lirayla geçen yıl listenin 10. sırasında yer alan "İskenderun Demir ve Çelik" yer aldı. Altıncı sıradaki şirket isminin açıklanmasını istemezken, "Ereğli Demir ve Çelik" 36,8 milyar lirayla 7'nci, "Arçelik" 35,8 milyar lirayla 8'inci, Oyak-Renault 34,4 milyar lirayla 9'uncu, Tofaş 26,6 milyar lirayla 10'uncu oldu. AA

TÜPRAS ZİRVEDE

■ "TÜRKİYE'NİN 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasına göre 2021 yılında üretimden satışlara göre zirvede 136 milyar 793 milyon TL ile TÜPRAS (Türkiye Petrol Rafinerileri A.S.) yer aldı. Sıralamada ikinci Ford Otomotiv, üçüncü de Star Rafineri oldu. ■05

"TÜRKİYE'NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU ARAŞTIRMASI 2021" SONUÇLARI AÇIKLANDI

TÜPRAŞ ZİRVEDE

2021 yılında üretimden satışlara göre TÜPRAŞ, 136 milyar 793 milyon lirayla zirvede yer aldı.

TÜRKİYE'NİN 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasına

göre 2021 yılında üretimden satışlara göre zirvede 136 milyar 793 milyon TL ile TÜPRAŞ (Türkiye Petrol Rafinerileri AŞ) yer aldı. Sıralamada ikinci Ford Otomotiv, üçüncü de Star Rafineri oldu. ISO 500'ün ihracatı da yüzde 33,9'luk artışla 85,8 milyar dolara ulaştı. Türkiye genelinin 1,1 puan üzerinde gerçekleşen artışla ISO 500 ihracatı tarihsel rekor kırdı.

TOPLAM BORÇLAR YÜZDE 71 BÜYÜDÜ

ISO 500'ün 2021'de faaliyet kârı

500
ISO

TÜRKİYE'NİN

GENİŞLEYEN İÇ TALEP DE EKONOMİK BÜYÜMEYİ DESTEKLEDİ

yüzde 139 oranında artarak 342 milyar liraya çıktı. Finansman giderleri de Türk Lirası'ndaki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faiz oranlarındaki yükselişin etkisiyle yüzde 135 oranında artarak 209 milyar liraya yükseldi. Böylece finansman giderlerinin faaliyet kârına oranı hafif düşüşe rağmen son yıllarda olduğu gibi yüzde 60'ın üzerinde kaldı. Özkaynaklar yüzde 53 artarak 624 milyar liraya yükselirken, toplam borçlar yüzde 71 büyüdü ve 1,5 trilyon liraya çıktı.

ISO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, "Türkiye ekonomisi, geçen yıl dünya genelinin çok üzerinde gerçekleşen yüzde 11'lik büyüme ile son 10 yılın en güçlü performansını sergiledi. ISO 500'ün ihracat rakamlarında da görüleceği üzere bu durum özellikle dış talepteki artıstan kaynaklandı. Genişleyen iç talep de ekonomik büyüme-yi destekledi. Sanayi sektörü yüzde 16,6, İmalat sanayi de yüzde 17,2 artışla büyümeye en yüksek katkıyı sağladı. Sanayi sektörünün sürükleyici rolü, her ay açıkladığımız İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI'nin geçen yıldık verilerinde zaten görülyordu" dedi. İHA

En büyük kuruluş TÜPRAŞ oldu

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO), Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021' araştırması sonuçlarını açıkladı. Buna göre; 2021 yılında, üretimden satışlara göre en büyük kuruluş, önceki yıl olduğu gibi yine Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. (TÜPRAŞ) oldu. TÜPRAŞ'ı Ford ve Star Rafineri izledi. ■ Sayfa 5

Türkiye'nin en büyük **sanayi** kuruluşu TÜPRAŞ

İSTANBUL Sa-
nayi Odası (ISO) Yö-
netim Kurulu Başka-
nı **Erdal Bahçivan**,
düzenlediği basın
toplantısında,
ISO'nun "Türki-
ye'nin 500 Büyük
Sanayi Kuruluşu"

araştırmasının sonuçlarını açıkladı. Araştırmaya göre, TÜPRAŞ üretimden satışlarda 136,8 milyar lirayla listede ilk sırayı alırken, Ford Otomotiv 67,3 milyar lirayla yine ikinci sırada yer aldı. Bu yıl üçüncü sırada yer alan **sanayi** kuruluşu değişti. Geçen yıl Oyak-Renault'nun yer aldığı üçüncü basamağa 55,2 milyar liralık üretimden satışla üç sıra birden yükselen "Star Rafineri" yükseldi. Star Rafineri'yi 46,2 milyar liralık üretimden satışla "Toyota Otomotiv" takip ederken, beşinci basamakta 38,7 milyar lirayla geçen yıl listenin 10. sırasında yer alan "İskenderun Demir ve Çelik" yer aldı. Altıncı sıradaki şirket isminin açıklanmasını istemezken, "Ereğli Demir ve Çelik" 36,8 milyar lirayla 7'nci, "Arçelik" 35,8 milyar lirayla 8'inci, Oyak-Renault 34,4 milyar lirayla 9'uncu, Tofaş 26,6 milyar lirayla 10'uncu oldu.

İŞTE İLK 10 ŞİRKET

- 1- TÜPRAŞ
- 2- Ford Otomotiv
- 3- Star Rafineri
- 4- Toyota Otomotiv
- 5- İskenderun Demir ve Çelik
- 6-
- 7- Ereğli Demir ve Çelik
- 8- Arçelik A.Ş.
- 9- Oyak-Renault
- 10- TOFAŞ

Koç'un 4 şirketi en büyük ilk 10 kuruluş arasında

İstanbul Sanayi Odası'nın "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2021 Araştırması"na göre, Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. (TÜPRAŞ), üretimden satışlarda 136,8 milyar lirayla listede ilk sırayı alırken, Ford Otomotiv 67,3 milyar lirayla yine ikinci sırada yer aldı. Üçüncü basamağa 55,2 milyar liralık üretimden satışla üç sıra

birden yükselen "Star Rafineri" yükseldi. Dördüncü sırada "Toyota Otomotiv" yer alırken, beşinci basamakta "İskenderun Demir ve Çelik" yer aldı. Altıncı sıradaki şirket isminin açıklanmasını istemezken, Ereğli Demir ve Çelik 7'nci, Arçelik 8'inci, Oyak-Renault 9'uncu, Tofaş 10'uncu oldu.

İsmail YILMAZ/KORKUSUZ

En büyük **sanayi** kuruluşu TÜPRAŞ

İSTANBUL Sanayi Odasının hazırladığı "Türkiye'nin 500 Büyük **Sanayi** Kuruluşu 2021 Araştırması"na göre, Türkiye Petrol Rafinerileri AŞ (TÜPRAŞ), üretimden satışlarda 136,8 milyar lirayla en büyük **sanayi** kuruluşu olma unvanını korudu. İstanbul **Sanayi Odası (İSO) İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, düzenlediği basın toplantısında, **İSO**'nun "Türkiye'nin 500 Büyük **Sanayi** Kuruluşu" araştırmasının sonuçlarını açıkladı.

Araştırmaya göre, TÜPRAŞ

üretimden satışlarda 136,8 milyar lirayla listede ilk sırayı alırken, Ford Otomotiv 67,3 milyar lirayla yine ikinci sırada yer aldı. Bu yıl üçüncü sırada yer alan **sanayi** kuruluşu değişti. Üçüncü basamağa 55,2 milyar liralık üretimden satışla üç sıra birden yükselen "Star Rafineri" yükseldi. Star Rafineri'yi 46,2 milyar liralık üretimden satışla "Toyota Otomotiv" takip ederken, beşinci basamakta 38,7 milyar lirayla geçen yıl listenin 10. sırasında yer alan "İskenderun Demir ve Çelik" yer aldı.

En büyük sanayi kuruluşu TÜPRAŞ

■ **İSTANBUL Sanayi Odasının** (İSO) hazırladığı "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2021 Araştırması"na göre, Türkiye Petrol Rafinerileri AŞ (TÜPRAŞ), üretimden satışlarda 136,8 milyar lirayla en büyük sanayi kuruluşu olma unvanını korudu. İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**'ın açıkladığı araştırmaya göre, TÜPRAŞ listede ilk sırayı alırken, Ford Otomotiv 67,3 milyar lirayla yine ikinci sırada yer aldı. Bu yıl üçüncü sırada yer alan sanayi kuruluşu değişti. Geçen yıl Oyak-Renault'nun yer aldığı üçüncü basamağa 55,2 milyar liralık üretimden satışla üç sıra birden yükselen "Star Rafineri" yükseldi.

İSO 500 açıklandı: TÜPRAŞ tahtını korudu

İSTANBUL (Anayurt) - İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşunu açıkladı. İSO'nun Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2021 Araştırması'na göre, TÜPRAŞ, üretimden satışlarda 136,8 milyar lirayla en büyük sanayi kuruluşu oldu.

İSO, Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması-2021 sonuçlarını açıkladı. İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından oluşturulan araştırmanın sonuçlarına göre zirvede 136 milyar 793 milyon TL ile TÜPRAŞ (Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.) yer aldı. Sıralamada ikinci 67 milyar 305 milyon TL ile Ford Otomotiv Sanayi A.Ş., üçüncü 55 milyar 187 milyon TL ile Star Rafineri, dördüncü 46 milyar 152 milyon TL ile Toyota Otomotiv ve beşinci de 38 milyar 669 milyon TL ile İskenderun Demir ve Çelik oldu. İSO 500'ün ihracatı da yüzde 33,9'luk artışla 85,8 milyar dolara ulaştı. Türkiye genelinin 1,1 puan üzerinde gerçekleşen artışla İSO 500 ihracatı tarihsel rekor kırdı.